

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

„Slov. kulturno društvo“ na Koroškem

Slov. izobraževalna društva na Koroškem so predložila že lani oblasti pravila v potrdilo. Predložena pravila so morala biti predelana v smislu načel, katera veljajo v Hitlerjevi Nemčiji. Pred kratkim je nemška državna policija spremenjena pravila potrdila in s tem so koroška prosvetna društva dobila pravico, zastopati za bodoče slovensko narodnost ter jo gojiti in varovati. Slovenske izobraževalne

organizacije na Koroškem so dobile skupen naslov: »Slov. kulturno društvo«.

To društvo bo odslej za naprej varuh slovenskega značaja naših krajev na Koroškem in našega ljudstva. Društvo bo ščitilo slovensko govorico, pesem, knjige, domače šege in bo branilo čast slovenskega človeka na koroških tleh in čuvalo ugled tisočletne slovenske zgodovine.

Nova vlada na Bolgarskem

Kakor poročamo v današnji številki, je odstopila dr. Kjoseivanova bolgarska vlada radi zunanje in notranjepolitičnih vprašanj 19. t. m. Po številnih posvetovanjih z vodilnimi politikami je dobil od kralja mandat za sestavo nove vlade zopet dr. Kjoseivanov, ki je vlado tudi sestavil

23. X. s tremi spremembami. Pri novi vladi gre samo za preosnovo prejšnje vlade. Vlada ministrskega predsednika Kjoseivanova je na delu že od 15. XI. 1935 in je doživela tekem štirih let štiri delne spremembe.

Prva nagrada za trozvezo

Med političnim vestmi poročamo, da so podpisale Anglija, Francija in Turčija, ki ima ključ do ruskega Črnega morja, velevažno pogodbo. Prvi sad te pogodbe je

dovolitev angleškega posojila Turčiji v znesku 15 milijard dinarjev. Poleg tega posojila se je zavezala Anglija, da prevzame velik del turškega izvoza.

Gospodarska nesoglasja med Nemčijo in Rusijo

Dvozveza Nemčija-Rusija je rodila soglasje, ko je šlo za razdelitev Poljske in za pokroviteljstvo Rusije nad Litvo, Estonko in Letonsko. Ko je Nemčija prepustila Rusom obsežne pokrajine brez bojov in je hotela črpati iz te popustljivosti v hudih časih gospodarsko pomoč od Rusije, so se pojavile velike težkoče, ki se nanašajo na plačilo ruskih dobav iz Nemčije.

Rusi zahtevajo, da plača Nemčija vse ruske dobave v gotovini, ali pa takoj v blagu, in sicer samo v takem, ki ga Rusija potrebuje, ne pa v takem, ki ga ima sama

dovolj. Nemčija ni v stanju izpolniti takih ruskih zahtev in obstaja nevarnost, da se bodo pogajanja sploh razbila. Govori se že, da se bo že dni vrnila iz Moskve celotna nemška trgovinska delegacija. Posebne težkoče so nastale tudi glede dobave ruskega bencina Nemčiji. Rusija izjavlja, da njena proizvodnja bencina komaj zadostuje njenim lastnim potrebam in zato ne more biti govora o tem, da bi mogla odstopiti Nemčiji kake znatnejše količine.

Stalinov odgovor Hitlerju

Med današnjim vojnim poročilom smo omenili Hitlerjevo pismo Stalinu. Stalinov odgovor je prinesel nemškemu kanclerju poseben odposlanec. Ker je zahteval Hitler v svojem pismu od ruskih sovjetov pomoč na kopnem in v zraku, je pristal Sta-

lin v svojem odgovoru edino na to, da sodeluje Rusija v skupni nemško-ruski deklaraciji o sedanjem političnem položaju. Stalin čaka na nadaljni razvoj dogodkov. Prevladuje splošno prepričanje, da Rusija za nobeno ceno ne bo stopila v vojno.

Znatno povečan izvoz živine iz naše države

Radi mednarodnih zapletljev se je znatno povečal izvoz naše živine. Do konca tekočega leta bo izvozila naša država v Nemčijo 50.000 svinj in okoli 300 vagonov masti ter slanine. V Češko-Moravsko bomo izvažali tedensko do 1000 svinj. Izvoz svinj v Švico se bo zvišal na 1000 koma-

dov tedensko. V teku so pogajanja za izvoz našega svinjskega blaga v Italijo in Anglijo, ki bi naj znašal za 6 mesecev 50.000 komadov. V Švico bomo izvažali tedensko 50 bikov za klanje. V Nemčijo izvažmo tedensko 500, v Italijo pa 1000 glav goveje živine na teden.

Svarilo pred političnimi mešetarji!

Kakor izgleda, bomo začeli Slovenci skoro sami za sebe dihati, ker se bo urenila naša banovina. Zato je greh za vsakega našega človeka, če posluša ljudi, kateri so mislili sebi žepe napolniti z našimi kmečkimi žulji. A jim bo sedaj spodletelo ter skoraj bodo utihnili. To so večinoma ljudje, kateri se po lastni krivdi nahajajo v težkih prilikah. Nekateri od njih so dosedaj bili na naši strani. Ker pa so uvideli, da od našega poštenega slovenskega vodstva ne bodo mogli izvleči za sebe dobička, zato so obrnili plašč po vetru. Sedaj ogovarjajo v prvi vrsti voditelja dr. Korošca ter skušajo narod obrniti tja, kjer mu ni prostora, tja, kjer bi samo hujskači imeli dobiček za sebe.

Kar je dobila banovina Hrvaška sedaj, to nam je priskrbel naš voditelj dr. Anton Korošec že pred 20 leti. Na naših sodiščih so vodili razprave le Slovenci-sodniki, poveljniki naših orožniških postaj so bili Slovenci, sreski načelniki so bili Slovenci, financarji so bili Slovenci in učitelji so Slovenci itd.

A davke smo plačevali kot Hrvati in Srbi, kakor jih tudi v bodoče bomo plačevali, ker so državne potrebe take, da brez davkov ne more nobena država obstojati, pa tudi ne naša. Res se nam zdi, da so davki preveliki, ali ne bi bili preveliki, če bi kmet več denarja dobil za svoje pridelke.

V Beogradu se že izdeluje načrt o minimalnih cenah kmečkih pridelkov. Predvsem pa si bomo osnovali kmečke zadruge, katerim bomo prodajali vse kmečke pridelke, kakor tudi sadje in vino, da se tako v prvi vrsti odpravi mešetarje ter kmet ne bo prodajal prvemu, kateri mu pokaže denar, za sramotno nizko ceno. Prodajali bomo le zadrugi, katera bo potem kmetu odplačala, kar bo s čakanjem na boljše ceno dosegla. Zadruga bodo skrbele za to, da se kmečko pridelovanje prilagodi razmeram dotičnega kraja, da bo kmet res imel kaj za prodati, kmetu pa podpora tudi ne bo izostala, celo sedaj, ko bo naša banovina samo naša.

Dolžnost vsakega Slovenca je, bodisi meščan, uradnik, delavec ali kmet, da goji le eno misel, t. j. misel, podpirati naše kmetijstvo, ker na kmetijstvu bo stala naša banovina v blagor vsem meščanom in delavcem. A od političnih dobičkaželj- nežev se obrnimo proč in ne poslušajmo, kar ni slovenskega, ker to nas nič ne briga. Držimo, kar je naše, ker drugi nam od svojega prav nič ne bodo dali!

Vojna

Zapadno bojišče

V našem zadnjem poročilu o zapadnem bojišču smo izrazili prepričanje, da sili gospodarski položaj Nemce v veliko ter odločilno ofenzivo na kopnem. Do 16. X. na zapadni fronti ni bilo pomembnejših dogodkov, ampak je streljalo le topništvo na obeh straneh in so skušale iz obeh taborov poslane patrolje doznati v utrdbah najslabše točke.

Prvi nemški napad večjega obsega

Prvi napad večjega obsega so pričeli Nemci 16. X. zjutraj na 30 km dolgi fronti med Mozelo in Saaro ob luksemburški meji. Nemci so poslali v napad 8 do 9 divizij pod varstvom velikega števila tankov. Napad je pripravilo številno topništvo, katero je bruhalo ogenj nekaj ur pred sunkom tankov ter pehote.

Na povelje francoskega generalnega štaba so se umaknile francoske predstraže na ozemlju napada v drugo obrambno črto, pred umikom pa so posejale vse področje z minami. Ko so pridrveli prvi nemški oddelki na od Francozov zapuščeno ozemlje, so imeli od min občutne izgube. Prvi večji nemški sunek so zlomili Francozi z minami. Toda naglo je sledil drugi napad Nemcev, ki so hoteli za vsako ceno prodreti do francoskih predstraž. Drugi nemški naval je sprejelo francosko topništvo z zapornim ognjem. Še le tretji nemški napad je rodil ta uspeh, da so se približali nemški oddelki francoskim predstražam. Francosko topništvo je pri tem prvem večjem napadu uničilo mnogo nemških tankov, mnogo pa jih je onesposobilo za borbo.

Opisani pričetek velike nemške ofenzive se je po mnenju Angležev ponesrečil. Nemške izgube znašajo 5000 do 6000 mož. S temi žrtvami so dosegli Nemci samo to, da so Francozi umaknili svoje opazovalne oddelke z nekaterih točk med nemškimi in francoskimi bojnimi četami.

Poplave

Dne 17. X. je nemška ofenziva, ki je imela namen, Francoze povsem potisniti iz nemškega ozemlja, počivala in je povsem zastala radi silovitega deževja, radi katerega so prestopile reke bregove in preplavile na mestih nemško Siegfriedovo obrambno črto.

Nalivi so povzročili izredno naraščanje posebno Mozele ter Rena in njunih pritokov na levi strani in so zašli v nevarnost vsi nemški utrjeni položaji. Te nemške utrdbe se nahajajo ob strugi Rena in če bo voda še nadalje naraščala, bo vso nemško vojaško gibanje v veliki nevarnosti.

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za
četrt leta 9 din.

Močno je narasla tudi Saara in njeni pritoki. Vsa ravnina ob reki je poplavljen. Če bi bilo vrhovno francosko poveljstvo odlašalo z umikom svojih čet v tej pokra-

Dogodki na morju

O važnih dogodkih na morju smo poročali že v zadnji številki. Napadi nemških bombnikov in podmornic so bili razglašeni v svet s tolikim povdankom, da sta podala o njih natančno in resnično poročilo v angleškem parlamentu ministrski predsednik Chamberlain in mornariški minister Churchill.

Poročilo ministrskega predsednika

Ministrski predsednik Chamberlain je poročal poslancem 17. X. o drugem napadu nemških bombnikov na angleško brodovje v pristanišču Scapa Flow na Orknejskih otokih čisto na severu Anglije. Ta luka je važno pomorsko oporišče, ki je bilo že med svetovno vojno tako zavarovano napram vsem napadom, da je veljalo za povsem varno.

Na Scapa Flow so izvršili 17. X. ob pol enajstih dopoldne bombni napad 4 nemški bombniki. Dve bombi sta padli blizu vojne ladje »Iron Duke« in sta jo nekoliko poškodovali, vendar človeških žrtev ni bilo. Ladja »Iron Duke« je bila že l. 1930 razorožena, ni imela več topov in so jo uporabljali samo za vaje. Eno izmed letal, ki so izvršila napad, je bilo sestreljeno, eno pa težko poškodovano.

Izjava vojnega ministra

Isti dan kakor ministrski predsednik je pojasnil parlamentu vojni minister že zadnjič v našem poročilu opisano torpediranje velike angleške bojne ladje »Royal Oak«, ki se je zaradi poškodb potopila.

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Hitler pisal Stalinu

Nemški kancler Hitler je poslal po svojem gospodarskem svetovalcu Viljemu Kettlerju pismo Stalinu. V pismu je izraženo vprašanje, v kakšnem obsegu more Nemčija računati na rusko pomoč. Pismo naj bi bilo uvod v nemško-ruska posvetovanja, ki so bila napovedana ob priliki obiska nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Moskvi za primer, da bi Anglija ter Francija odbili nemški mirovni predlog. Ta posvetovanja naj bi bila gospodarskega, političnega in vojaškega značaja. Zaradi tega ni izključena možnost novega sestanka nemškega zunanjega ministra z ruskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovom v Moskvi ali v Berlinu. V glavnem gre za pomoč, katero bi naj nudila sovjetska Rusija Nemčiji, toda ne v obliki pošiljanja sovjetskega vojaštva, ampak v podpori s strani sovjetskega letalstva in vojne mornarice.

jini, bi bila poplava onemogočila preskrbo prednjih oddelkov z živežem in strelivom.

Ako bo deževje še trajalo, bodo morali Nemci izprazniti tisti del utrd v Siegfriedovi črti, ki leži najbližje Renu, kar se je letos že dvakrat zgodilo.

»Royal Oak« je bila zasidrana v zavarovani luki Scapa Flow in je povdaril vojni minister, da je treba priznati, da pomeni dejstvo, da je nemška podmornica kljub modernim varnostnim napravam našla vhod v pristanišče, uvaževanja vreden primer nemške spretnosti in smelosti.

Omenjeno ladjo je zadelo zaporedoma več torpedov, ki so jo v najkrajšem času tako poškodovali, da se je nagnila na stran ter se potopila, preden je bila organizirana rešitev posadke, od katere je utonilo 800 častnikov in mož.

Z ozirom na opisano torpediranje mislijo v angleških krogih, da je poslala Nemčija v napad svojo drugo podmorniško skupino. Te vrste podmornic imajo delovno območje 12.000 km, ne bi jim bilo treba obnoviti pogonsko silo.

Dalje je sporočil vojni minister, da je od približno 60 nemških podmornic, ki so bile od začetka vojne pripravljene za napade, ena tretjina že potopljena ali težko poškodovana in da je od največjih oceanskih podmornic uničenih najmanj ena petina.

Na drugi strani je angleška trgovska mornarica, ki šteje 21 milijonov ton, zgubila zaradi torpediranja po nemških podmornicah od začetka vojne do 17. X. 174.000 ton. Tekom šestih tednov vojne pa je dosegla Anglija že ono stopnjo uspešne organizacije proti podmorniški vojni, do katere se je povzpela med svetovno vojno še le v prvih mesecih l. 1918.

V Berlinu pričakujejo z največjim zanimanjem Stalinov odgovor, ki pa do 23. X. ni dospel v Berlin, kjer so bile krog Hitlerja zbrane vse odločilne osebnosti iz celine rajha.

Angleški ministrski predsednik o izmišljotinah

Medtem ko je čakal kancler Hitler na odgovor iz Moskve, je podal angleški ministrski predsednik Chamberlain v zbornici 18. X. svoje običajno tedensko pojasnilo o najvažnejših vojnih dogodkih. G. Chamberlain je priznal, da so začeli Nemci z vso silo napadati angleško brodovje v njegovih pomorskih oporiščih. Ker niso želi pričakovanih uspehov, pa so začeli raznašati v svet gorostastna poročila o škodi, katero je utrpela zaradi teh napadov angleška mornarica. Nasprotnik je prisiljen, da si uspehe enostavno izmišlja. Angleška vlada je objavila vse izgube na morju v polnem obsegu. Izmišljene iz-

Kandidati za senatorske volitve v Sloveniji

Za senatorske volitve 12. XI. so določeni za kandidate v Sloveniji:

Smodej Franc, bivši senator, Ljubljana—Belgrad,

dr. Schaubach Franc, bivši senator, Maribor,

Brodar Janez, predsednik Kmetске zveze, Hrastje pri Kranju,

Mihelčič Alojzij, bivši poslanec in župan, Celje.

Njihovi namestniki:

Remeč Bogumil, gimn. ravnatelj v poklju, Ljubljana,

dr. Adlešič Jure, župan ljubljanski, Ljubljana,

Majeršič Ivan, župan, Tržič,

Hren Ignacij, župan, Vrhnika.

Iz raznih držav

Rusko-turška pogajanja prekinjena in v pretresu turške vlade. Turški zunanji minister Saradzoglu se je mudil tri tedne v Moskvi, da bi zaključil s podpisom pogodbe rusko-turška pogajanja. Pogajanja niso bila zaključena in je turški minister zapustil Moskvo 17. X. ter odpotoval v domovino, kjer proučuje turška vlada vse ruske predloge in zahteve, predno bi se zavezala sovjetom s posebno pogodbo. Angleško časopisje je obvestilo javnost, da so se razgovori med zastopnikom Turčije in sovjeti zavlekli radi tega, ker je turška vlada po pogodbah, ki jih ima z Anglijo in Francijo, sproti obveščala Pariz in London o vsakem ruskem predlogu in vprašanju, ki so se obravnavala v teku moskovskih razgovorov. Poleg tega je morala turška vlada glede onega dela nameravane pogodbe, ki se nanaša na Balkan, vpraševati za svet tudi vlade balkanskih držav. Gotovo je, da ni prevzela doslej Turčija nobenih obveznosti, ki bi ne bile v skladu z odnošaji Turčije do Anglije, Francije in balkanskih držav.

Podpis trostranske angleško-francosko-turške pogodbe. Zgoraj poročamo, da ni prišlo po 3 tedenskih pogajanjih v Moskvi do sklenitve pogodbe med sovjetsko Rusijo in Turčijo. Pač pa je bila 19. X. v turški prestolnici Ankari podpisana trostranska pogodba med Anglijo, Francijo in Turčijo. Na dobo 15 let sklenjena pogodba določa medsebojno pomoč za primer napada na eno izmed podpisnic ter za Romunijo in Grčijo, za kateri jamčita Anglija ter Francija. Pogodba ima še dodatek, kateri določa, da Turčije ne vežejo določbe te zveze v primeru, da bi se morala spričo njihovega izvajanja zaplesti v vojno z Rusijo. Najnovejša trostranska pogodba je največjega pomena, ker jamči nedotakljivost Romunije napram Rusiji. Nova trozveza je pa tudi prekrižala marsikatero računo dvozveze Nemčija-Rusija. Treba namreč vedno z nova povdarjati,

gube, ki jih izmišljuje in razširja nemška radio-propaganda, lahko dvignejo nade pri nasprotniku, toda to bo trajalo le kratko časa, ker končno bo le prišla resnica na dan in bo kaznovala laži s tem, da ho povečala nasprotnikovo malodušnost.

Ruska zlata podpora Nemčiji

Istočasno kakor Chamberlain je odgovoril tudi pomočnik angleškega zunanjega ministrstva Buttler na vprašanje, koliko zlata je poslala Rusija v Nemčijo, da gre za 17 in pol tone, kar znaša skoraj dva vagona.

da ima Turčija v rokah dohod iz Sredozemskega morja skozi Dardenele v sovjetsko Črno morje.

Bolgarska vlada odstopila. Angleško-francosko-turška zveza je ustvarila na Balkanu nov položaj, ki je izpodrinil iz tega dela Evrope vpliv Nemčije ter Rusije. Bolgarija je upala, da bo dosegla s pomočjo Nemčije ali Rusije popravo svojih mej in predvsem dobila od Romunije ob prevratu ji odvzeto Dobrudžo. Po zgoraj omenjeni trozvezi pa se mora Bolgarija približati novi zvezi balkanskih držav, katero snuje Italija in h kateri hoče tudi Madžarska. Pod opisanim vidikom je odstopila 19. X. dr. Kjoseivačova vlada. Novo vlado pa bo sestavil zopet Kjoseivačov pred rednim zasedanjem sobranja ali parlamenta, katerega bo otvoril kralj s prestolno besedo 28. X.

Preselitev južnotirolskih Nemcev se bo začela izvajati. Naš list je že parkrat pojasnjeval, da hoče Hitler vse nemške manjšine, katere so razkropljene po evropskih državah, videti združene z Veliko Nemčijo. Nemško-poljska vojna in zveza Nemčije s sovjetsko Rusijo sta preselitev nemških manjšin pospešili. Nemci iz baltških držav se že selijo v Nemčijo, odkoder bodo naseljeni po Poljskem. — Mnogo pred izbruhom sedanje vojne se je govorilo in pisalo o preselitvi južnotirolskih Nemcev, ki spadajo od prevrata pod Italijo v Nemčijo. Dne 21. X. je bila v Rimu podpisana preselitvena pogodba, katera določa, da je preselitev za vse nemške državljane, ki prebivajo na južnem Tirolskem, obvezna, in mora biti končana v 6 mesecih. Preselitev južnotirolskih Nemcev, ki pa so italijanski državljani, ni obvezna, ampak prostovoljna. Ti Nemci se morajo do 31. XII. t. l. izjaviti ali hočejo ostati v Italiji, ali če se hočejo preseliti, če hočejo obdržati italijansko državljanstvo, ali sprejeti nemškega. Ako se bodo odločili za nemško državljanstvo, morajo iz Italije do 31. XII. 1942.

Posvetovanja poglavarjev severnih držav. V Stockholmu na Švedskem so se zbrali 18. X. vladarji Norveške, Švedske, Danske in predsednik Finske s svojimi zunanjimi ministri, da razmotrivajo o povsem novem položaju v Evropi, ki ogroža tudi severne države. Posvetovanja so bila otvorjena s svečano službo božjo, kateri so prisostvovali vsi štirje državni poglavarji, člani švedske kraljevske rodbine in člani vlade. Protestantovski nadškof je imel nagovor in prosil Boga, naj blagoslovi važna posvetovanja. Nato so vsi pričujoči molili za mir. Konferenca je bila 19. X. zaključena in so nato zbrani vla-

Pazite dobro

Kadar kupujete Aspirin, dali so tablete in zavoj označene z »Bayerovim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

darji govorili po radiu in povdarili važnost stroge nepristranosti severnih držav in njihovo medsebojno povezanost. Severne države bodo tudi za bodoče podprle vsak korak, ki bo stremel po obnovitvi miru.

Usoda in bivališča bivših poljskih državnikov. Kakor znano, so se zatekli voditelji poljske države po zlomu v Romunijo, kjer so še danes. Po poročilu iz rumunske prestolnice Bukarešte se je preselil bivši predsednik poljske republike Moscicki iz Bikaza v Krajevo. Maršal Rydz-Smigly, ki je doslej prebival v Krajevu, se je nastanil v Dragoslavelih, mali vasici v Visokih Karpatih. Bivši zunanji minister polkovnik Beck leži težko bolan na pljučih v Kronstadtu. Ostali člani bivše poljske vlade prebivajo že od začetka oktobra v kopališču Mehadija.

Madrid zopet prestolnica španske. Radi državljanske vojne si je izbrala vlada generala Franca mesto Burgos za svoj sedež, ker je ostal Madrid do zloma eno glavnih oporišč rdečih. Po popolni zmagi nacionalistov je bil Madrid radi neprestanih in nad dveletnih zračnih napadov v tako razrušenem stanju, da so ga morali vsaj nekoliko popraviti, preden so ga lahko zopet proglasili za prestolnico od komunistov osvobojene Španije. Dne 21. X. se je sestala v Madridu Francova vlada. To je bila prva seja vlade v Madridu po juliju 1936, ko je izbruhnila na špansko grozna državljanska vojna.

Obnovitev sovražnosti med Rusi in Japonci. Z mogočno trombo je bilo oznanjeno svetu, da je bila sklenjena 18. avgusta v Moskvi ustavitev sovražnosti med Rusi in Japonci na mandžurski meji. To moskovsko premirje je poteklo 8. X. Dne 12. X. so zopet izbruhnile med obema veslesilama sovražnosti blizu jezera Puino in na meji Mandžurije, ki spada pod japonsko pokroviteljstvo. Omenjeno rusko-japonsko premirje bi naj bila podlaga za sklenitev širšega sporazuma. Tudi v Berlinu so premirje predstavljali kot posledico nemško-ruskega zblizanja. Rekli so celo, da je v bodoče Rusija prosta na vzhodu in da bo posvetila sedaj vso pozornost Evropi, in sicer na strani Nemčije. To prorokovanje pa se ni uresničilo.

Zahrbna politika

Liberalizem izhaja iz programske laži, zato se njegovo delovanje ne more kretati v mejah resnice in pravice. Prav tako delovanje je lastno slovenskemu liberalizmu. Pred svetovno vojno se je lagal slovenskemu narodu, da je naroden, celo edino naroden, pa se je zvezal z Nemci in nemškutarji zoper slovensko ljudstvo. Po svetovni vojni se je razširokoustil, da je demokratičen, celo edino demokratičen (saj si je ta naslov nadel), pa je vklenil slovensko ljudstvo v spono nedemokratičnega centralizma. Delovanje slovenskih liberalcev pred in po vojni dokazuje, da je za nje samo ena pravica in resnica, to je njihova lastna korist. Za slovenskega liberalca je edini cilj in največja sreča: biti na vladi, največja nesreča pa je v tem, če je z ministrskih sedežev vržen pred vrata, kjer mora jesti suhi in trdi kruh opozicije. Naši liberalci imajo slabe zobe, ki za kruh opozicije niso ustvarjeni. Zato ni bolj nesrečnega človeka na svetu, kot je slovenski liberalca v opoziciji.

V opoziciji se liberalca z elastično lakoto obrne proti n'čelom, ki jih je prej izpovedoval kot edino prava. Do leta 1928 so slovenski liberalci prisegali na zastavo neokrnjenega centralizma. Po znanih dogodkih v beograjskem parlamentu poleti 1928 pa so vrgli centralistično načelo kot nepotrebno breme s svoje ladje ter razpeli jadra federalizma (zvezne državne ureditve). Krenili so v tabor tistih, ki jih prej niso mogli dovolj naklevetati kot separatiste in protidržavne elemente. V početku leta 1929 pa so zaveli drugi vetrovi. In naši dični svobodoumneži so hitro uknili svoja jadra ter s polno paro zapluli v vode najstrožjega centralizma. V dobi diktature so razkrili svojo nesvobodoumno in nedemokratično naravo do dna svoje duše: počenjali so zla dela, ki so se nepozabno zapisala v spomin našega ljudstva. Ko je kres 1935 napravil konec njihovega paševanja v Sloveniji, so začeli svojo običajno politično igro da capo (od začetka).

Pri parlamentarnih volitvah v decembru 1938 so napravili vratolomni skok prek plota v tabor tistih, ki so jih med diktaturo kot separatiste in državi sovražne elemente preganjali z ognjem in

Članica ženske organizacije na Finskem, katera je prevzela postrežbo vojaških bolnikov in oskrbo finskih čet z različnimi potrebščinami

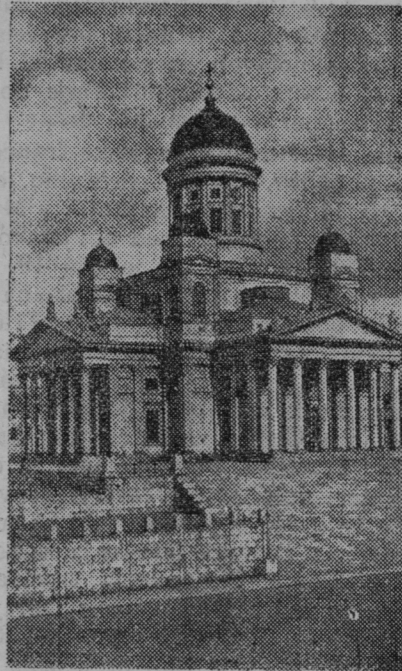
Po krščanskem svetu

Misijonstvo je dolžnost kristjanov, osebno katoličanov. Širiti božje kraljestvo na zemlji, je naloga, ki pripada po Kristusuvi naredbi ne samo apostolom in njihovim naslednikom, marveč vsem vernikom sploh. Če pomislimo na milijonske in stot milijonske poganske množice, katerim še ni zasijala luč Kristusovega evangelija, uvidimo, koliko je še dela na tem področju. Ni baš treba, da bi vsak vernik šel kot misijonar med pogane. Treba pa je, da vsak vernik misijonsko deluje. Pretekla nedelja, ki je bila misijonska nedelja, je opozorila vernike, kako je to mogoče. Predvsem je potrebnost molitev za uspeh misijonov in misijonarjev. Potem tudi gmotni darovi za ogromne stroške, ki je z njimi nujno zvezano misijonarsko delovanje. Molitev in darovi so po besedah škofa Slomška tisti dve peruti, po katerih hiti glas evangelija med poganske narode. Vojna, ki se bije v Evropi, je misijonom v veliko škodo, ki se že zdaj kaže in ki bo od meseca do meseca naraščala. Med vojskujočimi se državami so takšne, ki so prav mnogo prispevale za misijone. Ti darovi bodo tam skoro popolnoma prenehali. Poleg tega se bo število misijonarjev zmanjšalo. Francija je dala precejšnje število misijonarjev. Ker velja v Franciji vojna dolžnost tudi za duhovnike, bodo poleg svetnih duhovnikov vpoklicani tudi misijonarji, patri in bratje. Nadomestilo, vsaj najnujnejše, bo moralo priti iz drugih držav. Resni in ponekod prav težki položaj misijonarjev opominja vernike, da pomnožijo svoje molitve, svojo skrb in svojo požrtvovalnost za zadeve misijonstva. Katoliško misijonstvo ne sme nazadovati, marveč mora napredovati, če bi bile potrebne še tolike žrtve. Papež Pij XII. nam daje v tem oziru najlepši zgled. Prihodnjo nedeljo — nedeljo Kristusa Kralja — bo v Rimu sam posvetil 12 misijonskih škofov iz raznih narodov. Med njimi je po narodnosti 1 črnc z osrednje Afrike, 1 črnc z otoka Madagaskarja, 1 Indijec, 1 Kitajec, 1 Italijan, 1 Mehikanec, 1 Irec, 1 Američan, 1 Nemec, 1 Francoz, 1 Nizozemec, 1 Belgijec. Nazorna podoba katoliške Cerkve, v čije naročju počivajo vsi narodi in ki iz vseh narodov pošilja svoje glasnike resnice in milosti v kraje, kjer vlada tema in smrtna senca.

Spreobrnjeni marksist. Eden izmed glavnih idejnih voditeljev marksizma na Španskem je bil dr. Andrej Ovejero, profesor na vseučilišču v Madridu. Nedavno

je ta mož v javnem pismu jezuitskemu patru Peiro-u izpovedal svoje spreobrnjenje in razloge za ta svoj korak. V pismu pravi med drugim: »Ne morem dalje pripadati nevernikom, ker se moremo vsi kakor nekda apostol Tomaž dotakniti s svojimi rokami Kristusovih ran ter tudi kakor Tomaž v Kristusa verovati. Nauk Cerkve je edina rešitev za delavce in vse ljudi! Samo delo nas dela sposobne za zveličanje, delo, ki ni nič drugega kot molitev rok. Kot intelektualca me je moja ošabnost držala dolgo let proč od naukov krščanske socialne morale. Napram tistim, ki so prej delili moje zmote, hočem potrditi svojo vero s tem, da po zgledu prvih kristjanov položim javno veroizpoved. Živelim smo v deželi, polni gladu po socialni pravici, pa nismo poznali naukov Cerkve. Zdaj, ko jih poznam, verujem v nje.«

Krstil lastno mater. Ta primer se v naših krajih ne nahaja, dogaja pa se tudi v misijonskih krajih prav redkokrat. Nedavno pa se je zgodil. Poroča se namreč o takem slučaju iz mesta Bamako, ki leži v francoski zapadni Afriki (v zapadnem delu srednje Afrike). V bližini mesta je namreč misijonska postaja. Tu je bil domačin z imenom Diallo posvečen za duhovnika. Drugi dan je ta duhovnik krstil svojo, doslej pogansko mater ter ji podelil prvo sveto obhajilo.

Glavna cerkev v finski prestolnici v Helsinkih

mečem. Moledovali so za sprejem na kandidatno listo hrvatskega voditelja in nositelja avtonomistične in federativne misli, dr. Mačeka. Usmilil se jih je dr. Maček, ne pa slovenski volilci, ki so jih pustili brez mandata. JNSarji torej nimajo nobenega pooblastila od slovenskega naroda, da bi se s komer koli pogajali za njegovo usodo ter barantali za njegovo bodočnost. In vendar so, ko je bila akcija za sporazum s Hrvati in za notranjo preureditev cele države v teku, ponujali Slovence Zagrebu. Ker so v Zagrebu takega ponudnika, ki nima pooblastila, odklonili, so JNS začeli svojo rovarsko akcijo zoper

oživotvorenje banovine Slovenije po vzoru banovine Hrvatske. Po svojem podpredsedniku so na zborovanju v Sarajevu izjavili, da so zoper sporazum, kakor je bil sklenjen med ministrskim predsednikom Dragišo Cvetkovičem in dr. Mačekom, zlasti da so zoper finančno samostojnost nove banovine. JNSarji so torej tudi zoper banovino Slovenijo, ki ne more živeti brez finančne samostojnosti. Kljub grdim intrigam (rovarjenju) JNSarjev pa bo vznikla banovina Slovenija, v kateri bo imelo prvo besedo slovensko ljudstvo, ki se ga JNSarji tako bojijo, kot nekdo križa.

Novice

Osebnosti

Župnijski izpit. Sredi minulega tedna so napravili v Mariboru župnijski izpit: Ivan Čokl, kaplan v Selnici ob Dravi, Ivan Kolenc, župni upravitelj v Gor. Lendavi, Franc Križan, provizor na Belih Vodah, Janko Petan, kaplan pri Sv. Andražu v Halozah in Viktor Ramšak, kaplan v Rajhenburgu.

Diplomiral je na pravni fakulteti belgrajske univerze z odličnim uspehom Bombek Jože iz Sv. Marjete niže Ptuja, ki je bil ves čas študija podpiranec Nj. Vel. kralja Petra II.

Nesreče

Strašna nesreča delavca. V Mariboru v Linhartovi ulici ima tvrdka Motor svoje kotle in tanke za shranjevanje bencina in raznih vrst olja. Vsa ta shranjevališča so vzdana v zemljo in jih je treba od časa do časa prečistiti. Začetkom minulega tedna so delavci čistili bencinski tank in so ga napolnili z vodo, da bi odstranili pline, ki se radi razširjajo po odstranitvi bencina. Ko so zopet izpustili vodo, je hotel 32 letni delavec Anton Pistotnik skozi ozko odprtino v tanku, da bi ga temeljito osnažil. Mesto žepne svetilke je vzel delavec s seboj električno luč na dolgi vrvi, ki jo rabijo običajno po avtomobilskih garažah. Kabel svetilke sta Pistotnik in njegov tovariš vključila v sklađišču, svetilko pa sta po vrvi spustila v tank. Radi kratkega stika v svetilki je nastala eksplozija plinov in ogromen plamen je zajel Pistotnika ter mu obžgal dve tretjini kože na telesu. Istočasno ga je pognala sila eksplozije visoko v zrak in se je pri padcu še poškodoval na glavi. V obupnem stanju je bil revež oddan v bolnišnico, kjer je umrl v groznih mukah.

Huda nesreča 6 letne delavčeve hčerke. V Žolgerjevi ulici v Mariboru se je pripetila težka nesreča, ki bi bila skoraj zahtevala življenje male deklice. Na dvorišču je bila pri vodnjaku postavljena dvigalna naprava, s pomočjo katere čistijo vod-

njak. Na tej napravi se je gugala 6 letna delavčeva hčerka Rozalija Verličeva. Nenadoma pa se je vsa naprava porušila in pokopala dekletce pod seboj. Mala Rozalija je dobila veliko rano na glavi in so jo takoj prepeljali v bolnišnico.

Nesreča doletela železniškega delavca. V delavnicah državnih železnic v Mariboru je stisnil kotel 24 letnega kovača Franca Tetitkoviča iz Poljan v Studencih, katerega so prepeljali reševalci v bolnišnico s težkimi poškodbami na prsni in v trebuhu.

Podlegel posledicam železniške nesreče. Poročali smo, da je hotel 11. t. m. 12 letni meščanskošolski učenec Hubert Dittinger od Sv. Ožbalta ob Dravi med vožnjo iz enega vagona v drugega in je padel iz vlaka ter se poškodoval. Fanta so prepeljali v bolnišnico v Slovenj Gradec, kjer je v minulem tednu umrl.

Otrok se polil s kropom. Anica Zamuda, 2 letna hčerkica viničarja iz Kicarja pri Ptuj, se je motala okoli ognjišča in je prevrnila po sebi lonec krova. Strašno opečenega otroka so spravili koj po nesreči v ptujsko bolnišnico, kjer je podlegel opeklinam.

Tovorni avto smrtno nevarno poškodoval 84 letnega starčka. Ko je pripeljal po banovinski cesti proti Ptuj nek z jabolki naložen tovorni avto iz savske banovine, je stopil pred Severjevo krčmo na Ptujski cesti na cesto 84 letni prevzitar Štefan Ekart iz Št. Janža na Dravskem polju. Starček je zamenjal tovorni avtomobil s ptujskim avtobusom, katerega je nameraval ustaviti. Ekart pa se je vozilu preveč približal in je zadel zadnji del širokega avtomobila starčka v glavo. Smrtno nevarno poškodovanega so prepeljali mariborski reševalci v bolnišnico, od tam pa radi brezupnega stanja na dom pri Št. Janžu. Stari Ekart je doma umrl.

Zasut od hlodovja. Matija Justinek, 51 letni tesar iz Slov. Bistrice, je pomagal postavljati ogrodje pri stavbi nove hiše. Naenkrat se je hlodovje zrušilo in pokopalo pod seboj tesarja, katerega so oddali v mariborsko bolnišnico s poškodovanim križem in hrbtnico.

Avtomobil zdrobil lobanjo mlademu mizarju. Skozi vas Gorišnica pri Sv. Marjeti niže Ptuja je peljal na večer tovorni avtomobil iz Ptuja. Ko je privozil izza ovinka v vasi, je bil na potu proti svojemu domu 25 letni mizar Bratuša iz Gorišnice, ki je čez dan mlatil pri sosedu ajdo. Avto je zadel s hladilnikom Bratuša ter ga vrgel pod kolesa, ki so zdrobila nesrečnežu glavo in je obležal na mestu mrtev. Smrtna nesreča se je zgodila ravno pred Bratuševim domom.

Prometna nesreča. Zvečer je čakal v Kamniku na odhod avtobusa v Ljubljano med drugimi tudi brivski pomočnik Ivan Mihelin iz Novega mesta, ki je pa zaposlen v Domžalah. Naenkrat je pripeljal tovorni avto, ki je prevažal drva iz Tuhinjske doline skozi Kamnik in je zbil z zadnjim blatnikom na tla Mihelina in še nekega potnika iz Črnuč. Pri padcu se je brivec hudo poškodoval na glavi in si je zlomil levo ključnico ter piščal na levi nogi. Hudo poškodovani Mihelin je bil koj prepeljan v ljubljansko bolnišnico, med-

Švicarski vojak se vadi v plezanju po strmih skalah

tem ko je bil potnik iz Črnuč le lažje poškodovan.

Lovec smrtno ponesrečil. V Mediji-Izlah pri Zagorju ob Savi se je podal na lov s psi 29 letni Franc Bleiweiss, sin trgovca in posestnika. Naenkrat so se zgrizli psi med seboj; lovec je skočil med nje, da bi jih razpodil. Pri tem je tako nesrečno padel, da se je sprožila puška, katero je držal v roki in ga je zadel naboj v trebuh. Težko ranjenega so odpeljali takoj v bolnišnico v Ljubljano, kjer ga niso sprejeli, ker je bil že v zadnjih izdihljajih in je tudi umrl med prevozom proti domu.

Progovni čuvaj smrtno ponesrečil. Na železniški progi Novo mesto—Straža je bil pri Češci vasi uslužben kot progovni čuvaj 50 letni Janez Fink. Te dni se je vračal v mraku iz službe. Na povratu se je hotel izogniti vlaku iz Straže in je stopil preko tira na stezo ob progi. Nesreča je hotela, da je spodrsnil po gladkem kamnu in se skušal uloviti, da bi ne padel. V tem trenutku je pridrvel vlak, ga zadel v tilnik in ga je še vlekel nekaj časa s seboj, nakar je obležal nesrečnež mrtev ob

Finska patrolja daje znamenje z lučjo

V Belgiji preizkušajo v posebnem vozu pripeljane poštne golobe

progi. Smrtno ponesrečeni je zapustil poleg žene še 8 otrok.

Avtobus smrtno povozil kolesarko. Na ovinku ceste Ljubljana—Jarše se je zgodila zvečer prometna nesreča, koje smrtna žrtev je postala 25 letna delavka Antonija Petrič iz Depale vasi pri Domžalah. Omenjena se je vračala s tovarišicami iz tekstilne tovarne na kolesu. Nasproti se je pripeljal Rodetov avtobus z močno lučjo, ki je zmedla kolesarke. Nekatere so popadle v jarek ob cesti, Petričev pa je avtobus podrl na tla. Spravili so jo v ljubljansko bolnišnico s prebito lobanjo ter zlomljenim tilnikom. Povožena je umrla pol ure po prepeljavi.

Avtobus se prevrnil. Na Vižmarskem klancu na Gorenjskem je zadnje nedeljo zgubil šofer oblast nad prenaplo navzdol vozečim avtobusom, ki se je prevrnil na levo stran. Razbite šipe so ranile potnike, od katerih so iz Ljubljane poklicani reševalci prepeljali v ljubljansko bolnišnico 4 osebe.

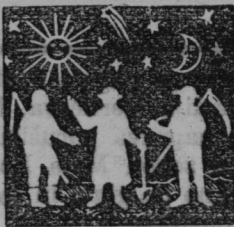
POŽARI

V Gor. Pleterjih pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je uničil večerni ogenj kmetoma I. Medvedu in A. Planinšku kolarnici z vso krmo in drvami. Gre za uničenje več deset vagonov sena ter znaša škoda 70.000 din.

V Koračicah v Slov. goricah je zgorela viničarija posestnice Terezije Janžekovič. Viničarki Mariji Toplakovi so zgoreli vsi poljski pridelki in pohoštvo. Preiskava je ugotovila, da so zanetili ogenj otroci, ki so se igrali v skednju z vžgalicami.

V Ključarovicah pri Ljutomeru je uničil najbrž podtaknjen ogenj posestniku Sagaju vse imetje. Zgorela je hiša ter gospodarsko poslopje z vsemi raznimi gospodarskimi zgradbami. Uničeni so vsi pridelki, vsa oprema, stroji, orodje, le živino so rešili. Ogromna škoda nikakor ni krita z zavarovalnino.

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je pogorelo 45.000 din vredno župnijsko gospodarsko poslopje. V veliki nevarnosti sta bili cerkev in župnišče. Vzrok požarne nesreče ni dognan.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

Obžalovanja vredni slučaji

Tihotapska deteljica pod ključem. Kakor znašo, judom slaba prede v Evropi, a najbolj jih preganja ter stiska Nemčija, iz katere beže po možnosti na vse strani. V zadnjem času so se začeli nemški židje s pomočjo tihotapcev zatekati v našo državo. Ako je enkrat nemški jud preko severne meje in v Zagrebu, je že na varnem. Ob naši severni meji se je močno razvilo tihotapljenje židov preko Slovenije na Hrvaško. Ta najnovejši posel nosi lep zaslužek, ker plačujejo židje za vsako posrečeno švercarijo za osebo po 3—4 tisočake. Obstoja že posebna organizacija, ki se ukvarja z omenjenim tihotapstvom. Te dni so pa imeli trije švercarji iz Zagreba smolo, ker so padli v Ciringi pri Svečini v roke orožnikom. Gre za aretacijo treh Zagrebčanov: 35 letnega brezposelnega mesarskega pomočnika Aleksandra Kanik, 27 letnega krošnjarja Ivana Čelana in 41 letnega Petra Babiča. Pri zaslišanju je kolovodja Kanik priznal, da se bavi s švercarijo židov že dalje časa in je pretihotapil že mnogo judovskih beguncev v našo državo. Prijeto zagrebško trojico so oddali orožniki srezkemu načelstvu v Mariboru, ki je ptiče zaprlo v policijske zapore. Kanik je skušal pri prepeljavi v zapor pobegniti, a mu ni uspelo.

Razumljiv poskus pobega. Zgoraj poročamo, kako je skušal pobegniti izpred mariborskih policijskih zaporov Aleksander Kanik, eden od prijatih tihotapcev, kateri so spravljali nemške žide preko naše severne meje v Zagreb. Ko so zopet prijete ptiča prignali na policijo v Mari-

boru, so mu dobro pregledali perje in ugotovili, da se je upravičeno zbal preiskave. Na policiji so mu dokazali, da se piše Vilibald Kanik, je po poklicu brezposelni natakak, ki je predsedel v mariborski kaznilnici že 2 leti, nakar je bil za stalno izgnan iz Maribora. Napodila ga je preko svojih mej tudi že bivša Avstrija, kjer je bil zaprt radi tatvin in vlomov. Vilibalda Kanika, ki je doma iz Koprivnice na Hrvaškem, zasledujejo naše oblasti, ker ima na vesti obsežne nepoštenosti. Pod težo dokazov je aretirani priznal, da so policijske ugotovitve resnične.

Vlom v stanovanje v Mariboru. Neznanec je vlomil v noči v stanovanje mariborskega mestnega uradnika v Metelkovi ulici. S ponarejenim ključem je odprl sobo v prvem nadstropju in prebrskal vse omare ter predale. V nekem predalu je naletel na 200 din, zlato ovratno verižico z briljantom, zlato zapestno uro, par zlatih gumbov in srebrno žepno uro. Iz omare pa je ukradel dva moška plašča, moško obleko, ženski plašč, več parov čevljev in svilen ženski dežnik. Novšak je oškodovan za 7000 din. Nato je vlomilec odšel v klet, kjer pa ni ničesar ukradel. Zanimivo je, da je proti jutru v isti hiši stanujoča učiteljica Slava Senica opazila neznanega moškega, ki je posvetil z električno svetilko v njeno sobo. Iz strahu je zakričala in s tem prepodila vlomilca, ki je pobegnil preko vrto v sosednjo ulico.

Huda borba s poljskimi tatovi. Posestniku Josipu Kuhnu v Razvanju pri Mariboru so pokradli z njive že 2000 kg krompirja in so ga oškodovali za 1000 din. Da bi pregnal nevarno zalego poljskih tatov, se je podal Kuhn na nočno stražo in opazil na svoji njivi tri tatove, ki so kopali krompir. Hitro se je pognal med drzneže in je zagrabil enega za vrat. Ko je pa ta zakričal, sta mu priskočila pajdaša na pomoč in je prišlo do hude borbe. Napadalcu so zvilili Kuhnu roko in eden ga je nevarno sunil v trebuh. Posestnik je imel še toliko

V mrežah greha

Nato je pogledal na uro.

»Sedaj pa morava iti,« se je obrnil k Alojziji. »Mama že težko čaka... Pozdravljeni, Štefan! Kmalu boste spet slišali o meni. Na svidenje!«

Avto je spet veselo drčal. Srce gospoda Šterna pa ni bilo tako razigrano kot prej. Težila ga je Štefanova prošnja in njegova obljuba. Kaj bo svet rekel, ko bo doznal, da on kupuje križ za jetnika v Ellingtonu...

29.

Štern se je z vso vnemo lotil dela za Štefanovo rešitev. Obiskal je sodnika Harrisa, državnega pravdnika in vse porotnike, izmed katerih so nekateri izjavili, da ne bi bili glasovali zoper Štefana, če Grenhut ne bi bil prisegel. Najel je tudi detektiva, ki je imel to nalogo, da je neopaženo hodil za Grenhutom ko senca ter se mu tu in tam pridružil v gostilni, ko je bil že pijan, da bi morda izvlekel iz njega kako besedo. Nazadnje je sklenil, da bo tudi Nino obiskal in ga je le Alojzija zadržala, da tega ni storil.

Štern je nazadnje uvidel, da je stvar mnogo težja kot je mislil.

Medtem se je morija v Evropi končala. Države so sklenile premirje. Ameriški vojaki so se vrnili, seveda ne vsi. Nekatere so pokopali v evropski zemlji. Med temi je bil tudi odvetnik Kelly, ki ga je poleg žene in dveh otrok obiskovala tudi Alojzija.

41

Vojaški odbor je likvidiral in s tem je bilo konec stikov med Alojzijo in Šternom.

Štern na Štefana ni pozabil. Od časa do časa mu je poslal kake malenkosti: sladkarije, cigarete in cigare. Včasih mu je poslal tudi kako knjigo ali časopise. Obljube glede križa pa še ni izpolnil. Pred nakupom je imel neki strah.

Neke noči se mu je sanjalo o Štefanu. Jetnik ga je žalostno vprašal, zakaj mu noče kupiti križa.

Šterna so sanje tako pretresle, da je sklenil naslednjega dne kupiti križ.

Zjutraj se je podal v mesto. Blodil je po ulicah in se ustavljal pred izložbami raznih trgovin. Nazadnje je prišel do Seligmanove trgovine. Razveselil se je. Prepričan je bil, da bo v njegovi zastavljalnici gotovo dobil križ. Razen tega pa je upal, da se mu Seligman ne bo posmehoval, če mu bo vse razložil. Vstopil je in pozdravil.

Seligman je sedel za pultom in se sklanjal nad neko uro. Ko je spoznal Šternov glas, se ni niti ozrl kvišku, marveč je zagodel:

»S čim smem postreči? S kakim diamantom?«

»Ne.«

»No, kaj pa bova izbrala?«

Štern je vzdihnil in mencaje dejal:

»Veste, križ bi potreboval.«

Izak je pustil uro, se vzravnal in ostrmel. Zdelo se mu je, da ni prav slišal.

(Dalje sledi)

Kaspiško morje se bo posušilo

Moskovski listi zopet poročajo, da se bo največje celinsko morje na svetu, Kaspiško morje, počasi izsušilo. Njegova gladina je danes že 25 metrov pod normalno morssko gladino, v zadnjih dveh letih se je znižalo za poldrugi meter. Vzrok bo nemara v tem, da mu Volga dovaja vsako leto manj vode. Nesmotno lesno gospodarstvo, ki je ob tem veletoku popolnoma uničilo gozdove, je imelo za posledico, da so postale padavine v porečju Volge bolj redke, velikanške množine vode iz Volge pa rabijo tudi za namakanje stepnih predelov. Nižanje vodne gladine v Kaspiškem morju povzroča plovbi velike težave.

*

Viničarska pogodba

po novi uredbi in s sodelovanjem Vinarškega društva je izšla. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

moči, da je oddal iz samokresa strel, ki je enega od tatov ranil, ker je kriknil, preden se je nepoštena pajdašija razbežala.

Redka tatvina. Orožniki na Teznu pri Mariboru so vtaknili pod ključ brata Avgusta ter Antona Pok, ki sta ukradla in odpeljala na vozičku dve kovaški nakovalni na Teznu in enega na Pobrežju. Nakovala sta prodala v Mariboru in Pobrežju za 200 din komad.

Napadalec zlomil kolesarju nogo. Na samotni cesti proti Dobrovcam v Slivnici pri Mariboru je napadel pod večer neznanec 20 let starega delavca Franca Levstika iz Dobrovc. Napadalec je zlomil Levstiku, ki se je peljal proti domu, z lesenim drogrom nogo.

Mlad cerkveni tat. Pri Sv. Tomažu v Slov. goricah se je sprivil vlomilec nad 4 nabiralnike v župni cerkvi. Vlom mu je uspel le v enega, iz katerega je pobral 300 din. Vloma je osumljen 17 letni nepridiprav, ki je pobegnil pred orožniki in se klati ter skriva po Slov. goricah.

Tatvina kur. V Tivoljih pri Moškajncih je neznan tat ukradel iz zaklenjenega hleva najemnika Janeza Poliča 9 kokoši. Hlev je odprl s ponarejenim ključem in s kokošmi vred odnesel še ključavnico. Sum pade na neke ljudi, ki so že dalje časa osumljeni, da se pečajo s tatvino kokoši. Zadeva je prijavljena orožnikom.

Nasilen viničar. V Sp. Porčiču v Slov. goricah sta se sprla posestnik Anton Robič in njegov viničar Janez Dvoržak. Precej okajeni viničar je potegnil nož in je obklal precej hudo gospodarja po rokah, prsih in na obrazu. Poškodovanega Robiča so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Grozna posledica družinskih prepиров. Ignac Dominko, posestnik v Podgorici pri Veliki Nedelji, je živel v prepirih s svojo ženo in njeno hčerko. Zadnje dni je iz jeze popival in so se družinski prepiri stopnjevali. V nerazsodni razkačenosti je Dominko pod posteljo žene in hčerke zanetil ogenj z namenom, da bi ženski zgoreli. Ko je pa ugotovil, da nobena ne spi v sobi, se je podal na škedenj ter je tamkaj podtaknil ogenj. Žena in hčerka pa sta se kljub izbruhu ognja rešili iz gorečega poslopja. Na pomoč so pribrezeli gasilci ter domači, ki so odkrili na pogorišču zoglenelo truplo Ignaca Dominka, ki se je najbrž sam pogнал v ogenj, kateri mu je na grozen način končal življenje.

Roparski napad na žensko. Neznanca sta napadla pod večer Franciško Debeljak, doma s Primskovega pri Kranju, ko se je vračala domov. Iztrgala sta ji iz roke torbico s 3000 din ter zbežala v noč.

Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se prikazujejo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. V četrtek, 12. t. m., se je na ovinku pred kat. cerkvijo zgodila prometna nesreča, ki bi skoraj zahtevala življenje 11 let starega fanta. Šofer Žerdin Kazimir je namreč s tovrstnim avtomobilom zadel 11 letnega pastirja Knez Avgusta, ki je gnal po cesti krave ter se ni dosti zmenil za signale naproti vozečega avtomobila. Ker se ni zadosti izognil, ga je karoserija avtomobila zadela ter ga vrgla ob tla, tako da mu je zadnje kolo šlo preko noge. Deček je dobil poškodbe po obrazu in na nogi. Sreča je bila, da je bil avto prazen, ker bi sicer deček našel pod njim smrt, a sedaj bo v bolnišnici kmalu okreval. V avtomobilu je bilo nekaj fantov, ki so ob nesreči začeli kričati, kar je šoferja (ki je ravno tedaj polagal praktični šoferški izpit) tako zbegalo, da je zgubil prisotnost duha in je zavozil v obcestni jarek. K sreči se avto ni prevrnil in je tako ostal nepoškodovan. — Po odobritvi kr. banske uprave občina lahko proda parcelo tvrdki Bata, ki bo začela zidati v bližnji bodočnosti. — V ponedeljek, 16. t. m., se je pri nas vršil kramarski in živinski sejem, na katerem je bilo zelo živahno, kajti kupci in prodajalci so prišli na svoj račun. Živine se je precej prodalo, vendar pa je še cena daleko prenilka za kmeta, kateremu je živinoreja skoraj edini vir dohodkov. — Prejšnjo nedeljo zvečer je pri Kūhar Štefanu, služēci hlapec z nožem zabol vajuca Mariča ter mu prizadejal take poškodbe, da je moral v bolnišnico.

Turnišče. Prejšnji petek, 13. t. m., se je v spremstvu dveh umetnikov, ki se mudita pri njej zaradi popravila po strehi poškodovanih slik, pripeljala k nam patrona naše cerkve, mil. grofica Zichy. Umetnika sta si gledala starodavne zanimivosti naše cerkve. Eden je posvečal veliko zgodovinsko važnost mašnemu plašču, ki ima na hrbtani strani vdolanega petelina, ter stari omari. Oba predmeta je fotografiral. — Lepi dnevi zadnji čas so nam pripomogli, da smo spravili pod streho jesenske pridelke. Tudi z mlatitvijo prihajamo h koncu. Zgodnejše proso je bilo še precej rodno, saj je en križ (20 snopov) dajal povprečno 28—35 kg. Slabše je bilo z bolj pozno sejanim in ajdo, ker jima je mraz mnogo škodoval.

Nedelica. V soboto, 14. t. m., se je v družbi večih tovarišev vrnil iz Nemčije naš rojak N. Domov je moral zaradi tega, ker je pri napornem delu zgubil zdravje in je bil za delo nesposoben. Ko sem ga v nevezanem razgovoru vprašal, kako se mu je godilo, mi je pripovedoval nekako takole: »Ker smo kmečki ljudje z malim zadovoljni, se tudi nad hrano nismo pritoževali, čeprav smo dvakrat na dan jedli nezabeljen krompir in enkrat na dan sladko jabolčno omako, ki nam je bila posebno zoprna. Delali smo ob vsakem vremenu — tudi ob največjih nalivih. Mesечно smo zaslužili povprečno 45—60 RM. Seveda smo za ta denar morali garati, dokler nam moči niso bile izčrpane. Jaz sem pri zaslužku v tujini zgubil zdravje in se v domovino vračam bolan na srca na lastne stroške. Bolniška blagajna mi potnih stroškov ni hotela poravnati z motivacijo, da sem še bil malo časa bolan. Omembe vredno je tudi to, da so neko nedeljo v juliju prišli po nas prekmurske delavce vojaški kamijoni ter so nas odpeljali na francosko mejo, kjer so nam razkazali svoje utrbe, ki so res dobro urejene. Ta dan so nas tudi bogato pogostili. Za zaključek smo jim morali odpeti nekaj slovenskih pesmi.« — Pred nedavnim so neki iz Francije se vračajoči ženski odvzeli obmejni organi franke v vrednosti 11.000 din, zato se naj delavci pred povratkom v domovino informirajo,

koliko papirnatega, odnosno srebrnega denarja smejo nesti s seboj, da ne bodo imeli sitnosti z obmejnimi oblastmi.

Očeslavci. Vsem nam je še živo v spominu vlom v klet posestnika Strah Ivana, odkoder je bilo odnešeno raznih stvari v vrednosti nad 1000 din. Vlomilci so bili pred dnevi na okrožnem sodišču v M. Soboti obsojeni na 5 mesecev strogega zopora in to pogojno na dve leti.

Dolnjelendavske gorice. S trgatvijo smo končali. Začenjajo se že nove kupčije z moštom, ali cene so prenizke, zato mošt prodajajo le oni, ki neobhodno rabijo denar. — Po nekaterih krajih našega okraja se ljudje pritožujejo, da prejemajo pošto zelo nerodno. Njih nejevolja je upravičena; kajti če morajo plačevati davek z davčnim količnikom 30, se jim tudi pošta lahko dostavi vsak dan, a ne vsak tretji dan. Važno je to posebno za tiste, ki imajo naročene dnevne časopise.

Sv. Seboščan. Kakor smo že prej poročali, je tukajšnja verska občina dobila pravdo proti občini Bodonci radi pokopališča. Stroškov je bilo gotovo blizu 50 tisoč dinarjev, ki jih je seveda morala plačati občina Bodonci. Pa se je branila na vse pretege, da bi plačala te stroške. Ko drugega nič ni pomagalo, je državno pravobranilstvo zarubilo na davčni upravi občinske doklade, ki smo jih te dni dobili.

Cene pri nas. V zadnjem Slov. Gospodarju je nekdo zapisal, da so na štajerskem nižje cene kot na Kranjskem. Tudi mi zasledujemo cene v časopisih in vedno vidimo, da so najnižje cene v Prekmurju. Pri nas je dosti živine in se ta večkrat prodaja za sramotno ceno, teleta so letos plačevali tudi že po dva in pol dinarja in tudi tisti čas so naši mesarji v M. Soboti prodajali prvovrstno telečje meso po 18 dinarjev. Pri nas kupci kupijo živino in to ženejo v Ptuj in Maribor in tam je goveje meso po 10 dinarjev, pri nas pa vedno po 12 dinarjev. Tu je vseeno, naj so bikli po 3 dinarje ali po 5 dinarjev, meso ima isto ceno. Čudimo se, da tega oblast ne vidi in ne stopi na prste tistim, ki delajo take cene, če je že živina 2 dinarja cenejša, zakaj tudi meso ne bi bilo. Ista mesnica lahko prodaja meso naše domače živine v Mariboru po 10 dinarjev, pri nas pa po 12 dinarjev. Pri nas se pač lahko vse godi. Zadnji čas so že zopet začeli kmetje živino klati doma in jo tako razprodajati, ker prvovrstnih bikov le niso hoteli dati po 3 dinarje za kilogram. Isto je z drugimi cenami, kar kmet prodaja, je poceni, kar pa mora kdo kupiti, je pa drago. Da so tudi kolesa in motorji ter radioaparati pri nas veliko dražji kot recimo že v Ljutomeru, je pa že znano vsakemu človeku. Ob priliki bomo ugotovili vse cene in vam jih sporočili, da jih boste lahko primerjali s cenami v ostali Sloveniji.

Časopisje. V našem murskosoboškem srezu so v glavnem razširjeni trije tedniki in zanimivo je, da imajo trenutno približno isto število naročnikov. To so »Slov. gospodar«, »Novine« in »Murska krajina«. Gotovo je pa, da bo prav kmalu »Slov. gospodar« glede števila naročnikov daleč pred ostalima. Gospodarja več ni mogoče pri nas prezirati. In tudi vpliv ima. Našim dopisom posvečajo veliko pažnjo. Navedel bi lahko več slučajev. Pridobivajte sedaj nove naročnike, da boste deležni nagrad.

Vse vrste pisarniških potrebščin
največja izbira — ugodne cene
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Naši rajni

Maribor. Sredi minulega tedna je umrla v Mariboru v starosti 70 let gospa Olga Balon, vdova po znamenitem vinarskem komisarju, ki je zastavil pred desetletji vse svoje moči, da so bili obnovljeni po trtni uši uničeni spodnještarski vinogradi. Rajna je bila rodom iz znane narodne Lipoldove hiše v Mozirju in poročila g. Ivana Balona. Živel je dolga leta na svojem lepem posestvu na Bizeljskem, odkoder se je preselila ob prevratu v Maribor v Ciril-Metodovo ulico v svojo lastno hišo. Gospa Balonova je bila velika dobrotnica revnih otrok in je sodelovala ter podpirala razne dobrodelne organizacije. Blagi ter obče spoštovani gospe bodi Vsemogočni milosten sodnik, preostalim naše sožalje!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Daleč naokrog znana Rajnova mati na žvabu je v starosti 56 let za vedno zatisnila svoje blage oči ter zapustila svojo družino v veliki žalosti. Pred dobrim letom je objokovala svojo ljubljeno hčerko Maliko, kateri je sedaj sama tako hitro sledila. Bila je ne samo skrbna, dobra in ljubezniva mati svoji družini, temveč poznali so jo daleč naokrog tudi reveži in siromaki, ki so našli pri njej vedno lju-bezen in pomoč. Blaga, zlata mati, vzgojila si v globokem verskem duhu petero svojih otrok, zvesto stala ob strani ljubljenemu možu. Gotovo ti bo za tvoje delo ljubi Bog bogat plačnik. Počivaj sladko, na svidenje nad zvezdami. Žalujočim naše sožalje.

Zabukovje. Dne 13. oktobra je umrl Jožef Vrečko, cerkveni ključar podružnice v Podgorju, oče g. Jožefa Vrečko, vojnega kurata v svetovni vojni, ki je nazadnje kaplanoval pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in umrl l. 1921 v mariborski bolnišnici. Oče Vrečko je bil zaveden krščanski mož, ki je hodil k službi božji do zadnjega kljub svoji bolezni. Bil je veliki trpin, pa je vse prenašal z Jobovo potrpežljivostjo. Bil je tudi dobrega srca. V Podgorju je oskrbel nov zvon. — Naj počiva v miru!

Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Nemška železniška postaja na zapadnem bojišču, katero so zasedli Francozi

Društvene vesti

Tretji občni zbor ZFO

Zadnje nedeljo se je vršil v Ljubljani v frančiškanski dvorani 3. občni zbor ZFO, na katerem je bilo zastopanih 130 fantovskih odsekov po svojih delegatih. Občni zbor je otvoril z molitvijo predsednik dr. Žitko. Pozdravil je navzoče odlične osebnosti in prečital burno odobravano udarnostno brzojavko kraljevskemu domu in pozdravne brzojavke predsedniku vlade, voditelju dr. Korošču, vojnemu ministru ter gradbenemu ministru. Pismeni pozdravi so bili poslani z zbora: g. banu, slov. škofoma in še drugim vodilnim osebnostim ter mednarodnim kat. organizacijam.

Sledila so običajna poročila glavnih funkcionarjev zveze.

Važno za podeželske odseke je, da je osvojil zbor skiep vodstva, da se omejijo prihodnje leto prireditve izključno na prireditve odsekov in odpadejo prireditve okrožij, podzvez in zvez.

Vsa poročila odbornikov so bila soglasno sprejeta.

Nato so bile volitve novega predsedstva Zveze in vodstev štirih podzvez.

V predsedstvo Zveze so bili izvoljeni: za predsednika dr. Stanislav Žitko, za podpredsednika in gospodarja Janez Krvina, za tajnika inženir Albin Neržima, za blagajnika Slavko Tršinar, za načelnika Ivo Kermavner, za referenta za organizacijo Nace železnik, za referenta za prsveto prof. Franc Jesenovec, za vodjo mladev dr. Rudolf Hanželič.

V vodstvo štajerskih podzvez — mariborske in celjske — so bili izvoljeni:

Mariborska podzveza: Silvo Černetič, Mirko Geratič, dr. Jože Jeraj, Tone Klasinc. Jakob Rihter, Franjo Sekolec, dr. Fr. Žebot in dr. Jože Žitnik.

Celjska podzveza: Miha Benedičič, Anton Janetič, Rupert Korupan, Ivan Lah, Jože Marčec, dr. Ivan Pintarič, Tone Vrabl, Vančl Vrabl in Slavko Župan.

Ob 21. obletnici osvobojenja Slovenije

privedijo v soboto, 28. oktobra 1939, ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrudne gospodarske banke mariborski Fantovski odseki in Dekliški krožki

SVEČANO PROSLAVO

s sledečim sporedom:

1. Državna himna.
2. Slavnostna fanfara.
3. Pozdrav.
4. Deklamacija.
5. Slovenske narodne.
6. Slavnostni govor.
7. Pozdrav slovenski zastavi.
8. Orlovska himna.

Udeležba za člane Fantovskih odsekov in članice Dekliških krožkov obvezna. Prijatelji naše mladinske organizacije iskreno vabljeni! Vstopnine ni. — Bog živi!

Meddruštveni odbor
mariborskih Fantovskih odsekov in
Dekliških krožkov.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 29. t. m. bo prosvetno društvo »Zarja« priredilo v društvenih prostorih Narodnega doma gledališko predstavo »Sneguljčica«.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Fantovski odsek ima v nedeljo, 29. oktobra, popoldne ob treh (takoj po proslavi v čast Kristusa Kralja) občni zbor. Govoril bo g. M. Geratič iz Maribora. Vabimo vse zavedne fante!

Iz celjskega okrožja

Nesreče

Nesreča. V Celju se je zaletel Adolf Gorenjak z motorjem v tovarniškega mojstra Martina Kovač iz Ostrožnega pri Celju. Kovač je dobil na glavi smrtno nevarne poškodbe, ima počeno lobanjo ter je njegovo stanje zelo resno.

Hud udarec za družino. Mandičevo družino v Pečovniku pri Teharju je zadela občutna nesreča. Ko je šla mati po steljo v gozd, je pustila doma 3 letnega Ivančka samega, da se je igral. Vrnivši se, je našla odprt vodnjak, pokrov pa je ležal na tleh. Uboga mati je padla skoraj v nezavest, ko je zagledala svojega fantka v vodnjaku. Potegnili so ga iz vode, da bi mu še pomagali do življenja, a je bil fantek že mrtev.

Prometna nesreča. Pred Pocačtovim mlinom sta se srečala na tamošnji ozki cesti dva tovorna avtomobila. Tisti hip so se nahajali na cesti otroci, ki so šli iz šole, ter se umikali avtomobiloma.

biloma. Eden od avtomobilov je pri umikanju zaradi mokre ceste zdrknil ob živo mejo ob cesti, kjer so se nahajali otroci. Trije izmed njih so dobili občutne praske, da so jih morali spraviti v bolnišnico.

Ko je pomagal bližnjemu. V temni noči se je vračal iz dola v gozdu proti domu Maks Žganjar iz okolice Vojnika. Pri tem je dohitel voznika, ki se mu je prevrnil voz. Žganjar je pomagal vozniku, da bi skupno dvignila voz nazaj na kolesa, v tem pa so se splašile v voz vprežene krave in potegnile vse skupaj naprej. Pri tem je dobilo Žganjarja pod voz, kolo, ki je šlo čez njega, mu je zlomilo desno nogo nad kolenom.

Slika s trgatve ob Reni v Nemčiji

Nemška vojna letalca: oče in sin!

Avtobus jo je povozil. V Smartnem ob Paki je povozil poštni avtobus Ivano Gaberšekovo iz Malega vrha pri Braslovčah. Stala je poleg voza, ko je privozil avto in jo podrl na tla. Zlomilo ji je levo nogo.

V avtobusu ubit od oja voza. Kovači in ključavničarji hrastniške steklarne so napravili z avtobusom zadnjo soboto izlet po Savinjski dolini. Ko se je vračalo proti večeru 21 izletnikov skozi št. Peter v Savinjski dolini, se je pripetila na križišču cest nenavadna nesreča. Kmečki voz je zadel z ojem v karoserijo avtobusa s tako silo, da je oje predrlo karoserijo in smrtno nevarno stisnilo 32 letnega ključavničarja in družinskega očeta Franca Rotarja iz Hrastnika. Iz žalca poklicani zdravnik je hotel smrtno nevarno poškodovanega prepeljati v celjsko bolnišnico, a je med prevozom izdihnil. Drobci avtobusnega stekla so še tudi obrezali 26 letnega ključavničarja Bogomira Jelena, katerega so oddali v bolnišnico v Celju.

REKORD OBLEKE IN ASTRA ČEVLJE
kupite v dobri kvaliteti in zelo poceni:
CELJE, PREŠERNOVA 5. 1521

Randolf Churchill, sin angleškega mornariškega ministra, se je poročil s hčerko angleškega lorda Digby

Iz angleške tvornice za strelivo. Slika nam predočuje izdelovanje granat.

Razno

Kitajski škof v Celju. Pretekli teden se je pripeljal iz Radne pri Sevnici kitajski škof monsg. Čeng v spremstvu g. dr. Srečka Zamjena. Na postaji so ga sprejeli ravnatelj salezijanskega doma v Gaberju g. Pavel Alfonz in duhovščina. G. škof se je peljal skozi Celje z avtom v Gaberje, kjer si je ogledal novi Mladinski dom. Tu ga je pozdravil opat g. Peter Jurak in gojenci zavoda.

DR. PRAH KARL

je odprl odvetniško pisarno
v Celju, Kralja Petra c. št. 29. 1614

»Celjski grofje« v Celju. Člani mariborskega mestnega gledališča bodo zopet gostovali v Celju, kjer bodo dne 25. t. m. uprizorili dramo B. Krefta »Celjski grofje«.

Zborovanje mladine JRZ v Celju. V nedeljo, dne 29. t. m., bo v Celju v Domu v Samostanski

ulici zborovanje mladine JRZ. Na tem zborovanju govorijo gg. Mihelčič, ing. Sodja, Marko Kranjc ter Rudolf Smersu iz Ljubljane.

Bolničarski tečaj v Celju. Društvo Rdeči križ priredi tekom novembra bolničarski tečaj, v katerem se posebno vabijo žene in dekleta, ki imajo voljo za požrtvovalno delo kot samaritanke. Po izvršenem tečaju dobe tečajniki in tečajnice bolničarske diplome. Prijave se sprejemajo do 30. t. m. vsak dan od 10. do 14. ure v Zdravstvenem oddelku mestnega poglavarstva v Celju, soba št. 23.

Nova stanovanjska palača v Celju. Pokojniški zavod je zgradil letos v Celju na Krekovi cesti veliko nadstropno palačo, v kateri bodo v pritličju trgovski lokali, v nadstropjih pa stanovanja. Zgradba bo že pred zimo gotova in predana svojemu namenu. Z zgraditvijo te stavbe bo precej olajšana stanovanjska kriza v našem mestu, ker primanjkuje stanovanj. Zgradba pa bo tudi v okras mesta, ker je stavba zelo okusno

500 LEPIH NAGRAD

DOSEDANJIM IN NOVIM NAROČNIKOM SLOVENSKEGA GOSPODARJA

Vrhovna nagrada bo 5.000 din v gotovini

Ostale nagrade bodo dvokolesa, kmetijsko orodje, razne obleke in blago, drugi predmeti in gotovina.

Do žrebanja bo imel pravico vsak naročnik, dosedanji ali nov, ki bo imel plačano naročnino za celo leto 1940. vsaj do dne 31. januarja 1940.

Vsi novi naročniki, ki sedaj plačajo naročnino za celo leto 1940., bodo dobivali list do konca tega leta brezplačno.

Kdor pridobi 5 novih naročnikov, ki bodo plačali naročnino za celo leto 1940., bo sam prejemal »Slovenskega gospodarja« v letu 1940. brezplačno in bo ravno tako deležen žrebanja za nagrade.

»Slovenski gospodar« je glasilo štajerskih Slovencev in naša skrb bodi, da bo vsaka hiša naročena na to naše katoliško in narodno glasilo.

Dosedanjim naročnikom bomo priložili položnice pravočasno, novim pa svetujemo: naročite takoj in pošljite odrezek z naslovom!

Pokaži prijatelju in daj mu naročilnico!

1 din

Upravi

Slovenskega gospodarja

TISKOVINA

Maribor

Koroška cesta 5

zgrajena. Stanovanja v novi stavbi so baje že vsa oddana.

Romanje k Mariji Bistrici čez Rajhenburg in Zagreb bo vodil 28. in 29. t. m. kapucinski gvardijan p. Ladislav Hazimal. Romarji se bodo vračali po drugi poti čez Zlatar, grad Trakovčan, Ptujsko goro v Celje. Potovanje stane 82 din za osebo.

Neznanega moškega utopljenca je nesla v nedeljo zjutraj Savinja mimo Celja. Truplo je pod Bregom izginilo in ga še niso našli.

Plačilo za zasluge. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bil obsojen na dve leti strogega zapore Mastnak Stanko iz Lahovnega pri Laškem. Zagrešil je več tatvin, in sicer v Šeščah pri št. Pavlu v Sav. dol., v Kranjem brdu pri Blanci, v Brestovnici, v Čretu, v Brišah, na Selah, Sv. Marku pri Trbovljah in v Vojniku. Svoje obiske v zaklenjene hiše je delal največ skozi okna ali pa podstrešja.

Vlom na Polzeli. Drzni zlikovci so obiskali trgovino Stupal na Polzeli tekom noči in odnesli nemoteno blaga v vrednosti 8000 din. Domači, ki niso ničesar slišali, so našli zjutraj vse razmetano po trgovini. Za zlikovci ni sledu.

Vlom v Reštanju. V Reštanju pri Rajhenburgu je bilo vlomljeno v gostilno Ajdnik. Vlomilec je odnesel moško obleko in raznega perila v vrednosti 1000 din.

Če človek podivja. V škofji vasi sta znana pretepača napadla s koli Stropnika Martina iz Zg. Hudinje pri Celju. Obdelala sta ga tako, da je izgubil dar govora, zaradi poškodb sta mu ohromeli obe nogi, pa tudi na glavi ima hude poškodbe. Enega izmed pretepačev, Javornika, je obsodilo sodišče na dve in pol leti robije, njegovega tovariša, ki mu je pomagal, pa na 4 mesece strogega zapore. Ta je bil namreč vinjen. Pri razpravi se je nutil prav žalosten prizor. Pri sodišču je stal onemeli in ohromeli Stropnik, ki je na vprašanja samo prikimal ali pa odkimal.

Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še danes trgovski hiši Stermecki, Celje po novi cenik in vzorce. 1573

Dopisi

Parižlje-Topovlje pri Braslovčah. Prostovoljna gasilska četa vabi na veliko kolesarsko tombolo, katera se bo vršila v nedeljo, 29. X. 1939, pri gasilskem domu v Parižljah ob 2. uri popoldne. Cena srečke je 2 din. Po tomboli bo domača zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilskega orodja, vljudno vabi uprava.

Laško. 40 letnica Hranilnice in posojilnice v Laškem. Na skupščini dne 9. oktobra je tajnik g. Robinšak poročal o razvoju in delu zadruga

od njene ustanovitve l. 1899. Prvi načelnik, 3 leta, je bil Jurij Krajnc, posestnik v Lahovščaku. Drugi, 6 let, Jožef Kolarič, župnik pri Sv. Miklavžu n. L. Tretji, 9 let, Franc Časi, župnik pri Sv. Lenartu n. L. Od l. 1917. do danes pa Jožef Lončarič, župnik pri Sv. Jederti n. L. Vseh članov načelstva je bilo 32, nadzorstva 18, skupno 40. Od teh jih je 16 že v večnosti. Največ let članstva, 40 let, ima g. Andrej Rebozel, zdaj posestnik v Spodnji Rečici. Za njim 37 let Ignac Sajtl, bivši posestnik v Telčah. Potem 33 let že omenjeni Jurij Krajnc. Hranilnica in posojilnica izplačuje vloge po polletnem, precej ugodnem razporedu. Vendar so nekateri vlagatelji postali nezaupni, ker ne dobijo, kadar in kolikor bi radi. Zaupanje pa se zadnja leta vrača in je že nad pol milijona novih vlog, ki se zdaj obrestujejo po 4 odstotke. Ne more pa ustreči vsem prosičcem za posojila, ki se dajejo le od novih vlog in še to na kratek rok. Upa pa Hranilnica in posojilnica, da bo peto desetletje njenega življenja ugodnejše za njo in njeno delo v prid ljudstvu laškega okraja.

Rajnim spomin

Umrli so: v celjski bolnišnici Alojzija Golob, 34 letna kmetica iz Braslovč; Sommeregger Tomaž iz Gaberja pri Celju; Jurij Bezgovšek od

Dopisi

Ruše. Premeščena je iz Ruš poštna zvanjčnica A. Volk na pošto Maribor 1. Gospodična je službovala v Rušah tri leta, želimo ji na novem službenem mestu mnogo uspeha. Iz Maribora v Ruše pa je premeščen g. Bac, uradniški pripravnik. Mlademu gospodu želimo, da se prav dobro počuti v malem Beogradu.

Ormož. Združenje obrtnikov oblačilnih strok ima izredni občni zbor v nedeljo, dne 5. novembra, ob 8. uri v prostorih hotela Rajh. Udeležba za vse člane obvezna.

Sevnica ob Savi. Prosvetno društvo »Slomšek« bo v nedeljo, 29. oktobra tega leta igralo Finžgarjevo dramo »Veriga«. Pridite, da se boste v teh težkih časih navdušili za slogo, ki je tako potrebna. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Murska Sobota. Naše sramote ne moremo in ne moremo spraviti s sveta. To je namreč naša ljudska šola. Že veliko črnila se je napisalo radi te nesrečne šole. Zdaj je menda že denar tu, pa le nič ni z zidanjem, ker baje ni še načrtov. Čudno, da ni bilo časa vsa ta leta po vojni, narediti načrtov. Kakor slišimo, bo dala baje občina zidati neko zasebno poslopje in bo to dala

Sv. Petra pri Laškem; Turčinovič Danilo iz Štor; Marija Ribizlova iz Podlešja pri Kalobju; Neža Lemež iz Migojnice pri Grižah.

Sv. Rupert nad Laškim. Nemila smrt je začela pri nas svoje žalostno in usodepolno delo kar na debelo izvrševati. Dne 12. okt. je v celjski bolnišnici umrl na posledicah strela Karol Rezac, star 28 let. Pri Razboršku v Trobendolu, kjer so ponoči kožuhal koruzo, je prišlo med fanti do pretepa. Zapušekov hlapec iz V. Grahovš je svojega nasprotnika pobil s strelom iz samokresa. — Dne 14. okt. je tudi v celjski bolnišnici umrl posestnik Bezgovšek Jurij iz Sv. Petra. Po operaciji se ni dovolj čuval in bilo je po njem. Bil je skrben oče svojim peterim nedoraslim otrokom, dober mož svoji žalujoči ženi. Prepeljali so ga iz Celja v Sv. Rupert, da počiva v domači zemlji. — Dne 12. okt. pa je po večmesečnem trpljenju umrl Gril Anton, po domače stari Malovšek, v visoki starosti 86 let. Bil je to mož stare korenine, poštenjak, kakor so dandanes vedno bolj redki. Živel je v srečnem zakonu, lepo preskrbel svoje otroke, vzorno oskrboval svoje obširno posestvo in bil zgleden kristjan v življenju, delu, trpljenju in smrti. Veliko število znancev in prijateljev ga je počastilo na njegovi zadnji poti. Počivaj v miru, dobri oče!

banovini v najem za šolo. Lepo to izgleda! — Lansko leto je občina dala zgraditi neke barake za šolo, in sicer dva učna lokala. Stala sta okrog 70 tisoč dinarjev. Ta denar je bil proč vržen, saj pozimi ni mogel biti pouk v teh prostorih, ker je bilo premrzlo in ni pomagala nobena peč, poleti je pa zopet prevroče. Les se je drago plačal in delavci so nekaj zaslužili, to je vse. Velika občina Sobota je dala zidati barake za šolo, kaj ne, da se to lepo sliši, ko bi pa za isti denar lahko dala tudi že nekaj dozidati. Smo res radovedni, kaj bo sedaj.

Murska Sobota. Kakor Vam je menda znano, smo imeli lansko sezono v M. Soboti dvoje kinopodjetij, in sicer eno je imel g. Ditrih, drugo pa občina, ki je otvorila kino šele lansko leto. G. Ditrih je imel že skoraj 20 let kino. Tudi v začetku letošnje sezone je mislil kazati filme, pa ni dobil dovoljenja, čeprav je imel na programu zelo lepe komade (Sv. Terezija itd.). Ljudje dosti govorijo in pravijo med drugim tudi, da ni dobil g. Ditrih dovoljenja iz konkurenčnih razlogov. Nam se to ne zdi prav, naj bi konkurirala in samo tako bi meli tudi mi v M. Soboti lepe filme, če pa kateri ne bi mogel izhajati, pa bi že sam prenehal s predstavami. Pozneje je Ditrihov kino delno zgorel. Zdaj občina nima konkurenta in zdi se nam, da računa na to, ko naroča filme, saj bi človek lahko na prste preštel vse filme, o katerih se lahko reče, da so bili res dobri. Ali res moramo ravno mi v Soboti gledati manjvredne filme?! Prosimo občino, da posveti več pažnje pri izbiri filmov.

Sv. Sebaščan v Prekmurju. Pregledali smo seznam prispevkov za misijone v letu 1938. V Prekmurju je na prvem mestu naša župnija, in sicer pride na osebo 22 par, kar je zelo malo. Druge župnije so pa še veliko slabše, nekatere niso dale nič, druge pa na osebo tudi samo 2 pari. Naši dekaniji sta v škofiji med najslabšimi, čemur se moramo čuditi, saj je ravno od nas eden največjih misijonarjev. Nekaj nas sicer to opravičuje, da je na misijonsko nedeljo še veliko naših ljudi v tujini, vendar bi lahko dala ja vsaka oseba vsaj 25 par, kar je itak malenkost. Samo malo dobre volje je treba in bo šlo. Mi smo sklenili, da letos damo še več.

Tu odreži!

Podpisani naročam »Slovenskega gospodarja« in prosim, da mi takoj pošljete položnico, da nakažem naročnino za prihodnje leto 1940.

Moj natančen naslov je:

Ime in priimek

Kraj in hišna številka

Pošta

Kmečka trgovina

Pogum — razmere seboljšujejo

Negotovost in brezcenje, ki je v zadnjem času vladalo v trgovini, se vidnoboljšuje. Četudi ni v časopisju poročil iz nekaterih držav, se vseeno ve, da Anglija pa tudi druge vojskujoče in nevojskujoče države kupujejo po vedno višjih cenah pšenico, koruzo, konoplje, sojo, laneno olje, živino in druge kmetijske pridelke. Zato se pričakuje stalno zvišanje cen, ki je posledica sedanjega stanja. Vsakdo naj torej pazi, da nobena stvar, ki mu jo je zemlja rodila, ali se je v gospodarstvu drugače pridelala, ne bo ostala neizkoriščana. Splačalo se bo posebno rediti živino in gojiti ter sejati to, kar se v sedanjem času najbolj rabi, kajti kakor kaže, vojna vihra še ne bo tako kmalu končana. Krepko je torej poprijeti za delo in budno paziti, kaj se bo najbolje prodalo. Smo namreč v srečnem položaju nevtralnosti in bomo lahko izhajali v tej vihuri svojim naravnim bogastvom. To priča že sedanjost, da našo državo obiskujejo vse mogoče trgovska zastopstva drugih držav, ki sklepajo z nami kupčije. Oči Evrope so se obrnile na našo z različnimi živeznimi pridelki in rudninami bogato zemljo, da pri tej zakladnici črpajo svoje potrebe. Najprej so se obrnili na nas v to svrhu Nemci, s katerimi se je že sklenila trgovska pogodba. Nemcem sledijo Italijani in Grki. V Beogradu se nahaja tudi trgovsko zastopstvo Angležev in Švicarjev, katerim sledijo Francozi in Madžari. Ker se pa v sedanjem času ni mogoče dosti opirati na plačilo potom izmenjave blaga, bo v veliki večini država izvozno blago prodajala proti plačilu v zlatu. Tako vidimo, da se stvari za nas razvijajo kar najugodnejše. Treba bo sedanje trenutke izkoristiti in proizvajati čim več blaga, kajti sedaj polagoma prihaja čas, ko si bo gospodarsko lahko opomogel tudi naš kmet.

Dobri izgledi pri prodaji živine

V prvih tednih vojne se je bil izvoz živine radi prometnih težkoč skoraj ustavil. Sedaj se je pa ta stvar uredila in kaže, da bo kupčija z živino zelo lepo uspevala. Izvoz živine se je začel iznova razvijati. V Italijo izvažamo na teden 1000 glav. V Nemčijo pa bomo odslej izvažali po 500 glav na teden. Goveje živino bomo izvažali tudi v Švico, kamor je šlo doslej naše blago le od časa do časa. S švicarskimi uvozniki je sklenjen sporazum, po katerem bomo v bodoče izvažali v Švico na teden okrog 50 bikov za klanje, vrhu tega pa slabšo živino (krave in slabe vole) za mesno industrijo. Tudi v Češko-Moravsko bomo izvažali nekaj goveje živine, predvsem živino slabše kakovosti. V zadnjih tednih je prišlo do obnove našega izvoza goveje živine na Malto, kamor gre predvsem živina iz Črne gore, Hercegovine in Sandžaka.

Kupčije se začena tudi s konji. V začetku vojne je bil izvoz konj ustavljen zaradi potrebe naše vojske. Ožji strokovni odbor Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pa je ugotovil, da imamo v naši državi pri upoštevanju potreb narodne obrambe še vedno dovolj konj za izvoz. Zato se bo dovolil izvoz 8400 konj, predvsem konj za klanje, in sicer v Nemčijo 2400, v Švico 1500, v Italijo 500 in v Francijo 4000. Za izvoz v Turčijo in v države, ki kupujejo pri nas konje proti plačilu v devizah (denarju), se bodo dovoljenja izdajala od primera do primera.

Največje zanimanje pa kažejo druge države za naše svinje in se bodo svinje prodajale po zelo dobri ceni. V Nemčijo se bo v bodoče izvažalo na teden 3500 svinj, v zadnjem tednu decembra pa 3000, tako da bomo do konca leta izvozili v Nemčijo 34.000 svinj. Vprašanje izvoza zaklanih svinj bo odvisno od nekaterih okolnosti in obstoja možnost, da bomo do konca leta izvozili v Nemčijo še 15.000 zaklanih svinj. Nadalje bomo v smislu sporazuma izvozili v Nemčijo okrog 300 vagonov masti in slanine. Cena pri izvozu v Nemčijo je povišana za 50 par pri kilogramu.

Izvoz svinj v Češko-Moravsko se bo pa gibal na 1000 glav na teden. Izvoz svinj v Slovaško bo pa mogoče samo proti plačilu vnaprej, ker nam Slovaška dolguje že okrog 7 milijonov.

V Švico doslej nismo izvažali svinj. Sedaj pa se švicarski uvozniki zelo zanimajo za naše mesne svinje. Izvoz v Švico se je že pričel. Sedaj pošiljamo na teden 30 vagonov svinj v Švico, verjetno pa je, da se bo ta izvoz še povečal. Pri

teh dobavah v Švico je dogovorjena cena 12 din za kilogram franko švicarska meja. V teku pogajanj, ki se trenutno vršijo v okviru jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora, je verjetno, da bo določen večji kontingent tudi za izvoz svinj v Italijo. Zele se zanimajo za naše svinje tudi angleški uvozniki in poučeni krogi zatrjujejo, da bo prišlo do velikega kupčijskega sklepa, in sicer za 50.000 svinj, ki se bodo dobavile v 6 mesecih.

Izvoz jabolk v Nemčijo

Z jabolki je bil letos križ. Promet z Nemčijo je zaradi vojne ravno v času, ko se jabolke prodajajo, zastal, tako da je šlo mnogo jabolk v pogubo. Edino oni, ki so hranili pozne zimske jabolke dolgo na drevesu ter so z zaupanjem čakali na boljše cene in pa tisti, ki imajo primerna sadna skladišča, se bodo lahko okoristili z novim izvoznim dovoljenjem jabolk v Nemčijo. Za ta izvoz jabolk so bile odrejene naslednje cene: namizna jabolka s premerom nad 6 cm 22 mark, za manjša tudi namizna jabolka do 5 cm premera se more odobravati ista cena, toda samo po poslanih vzorcih, za konzumna jabolka znaša cena 15 mark, za industrijska jabolka 7.50 mark. Te cene veljajo za 100 kg jugoslovanska meja. Tečaj marke je 14.30 din in bo Narodna banka po tem tečaju našim izvoznikom denar tudi nakazala. Po tem tečaju bodo naši izvozniki prejeli za kilogram namiznih jabolk 3.14 din, za kilogram konzumnih jabolk 2.14 din, za kilogram industrijskih jabolk pa 1.07 din. Za izvoz namiznih pakiranih jabolk je poleg tega od Privilegirane izvozne družbe naklonjeno našim izvoznikom še 50 par za kilogram kot nagrada za izvoz, tako da bo izvoznikar za kilogram namiznih jabolk v celoti prejel 3.64 din.

Da se niso dosegle boljše cene, je krivda v tem, da je še pred in pa med pogajanjmi naše časopisje prinašalo dosti preuranjeno razne vesti o nizkih cenah jabolk, o nemogočem izvozu itd., kar je tako zbegalo manjše izvoznike, da so začeli nemškimi uvoznikom — še preden so bila pogajanja v teku — stavljati ponudbe po dosti nižjih cenah, kakor jih je zahteval Prizad pri pogajanjih. Nemški delegaciji so na ta način našli izvozniki sami dali v roke dobrodošlo orožje, s katerim je parirala zahteve Prizada ter je pritiskala na cene. Če ne bi bilo teh ponudb in pa nekontroliranih časopisnih poročil, ki so bila napisana morda v najboljšem namenu, bi bil mogoč Prizad doseči dosti poveljnejše cene za naša namizna jabolka.

Vino

Vinarsko društvo je določilo najnižje cene za letošnje mošte, katerih se naj vinogradniki po možnosti držijo. Tako je za ormoški okoliš določeno za 17% (sladkorja) mošte 3 din, za 18% mošte 3.25, za 19% mošte 3.50, za 20% mošte 3.75, za 21% 4.25 din, za 22% mošte pa 4.75 din. V ljutomerskem okolišu bi prišle v poštev naslednje cene: za 17% mošte 3 din, za 18% mošte 3.50, za 19% mošte 3.75, za 20% mošte 4, za 21% mošte 4.25 in za 22% mošte 4.75 din. Gornje cene veljajo le za mešane mošte, za sortne mošte pa prihajajo v poštev višje cene.

Na vinskem trgu je stanje ugodnejše, kakor je kazalo. Letošnji vinski pridelek v Vojvodini in Dalmaciji je precej slabši, kakor so napovedovali. Razen tega tudi ni večjih zalog starega vina. Vinogradniki ne bodo zaradi tega hiteli s prodajo moštov, ampak bodo raje počakali.

Les

Naš prekomorski izvoz lesa se je v zadnjem času preko Sušaka ponovno oživel. V prejšnjem tednu so nakladali mnogo lesa za izvoz v sredozemske države in v Italijo. Za izvoz v Italijo so nakladali celulozni les, ki je prodan v količini 2500 vagonov. Nadalje so nakladali manjše partije trdega in mehkega lesa za izvoz v Nizozemsko in večje količine za izvoz v Aleksandrijo. Neki angleški parnik je vkrcal 500 ton furnirskega lesa za Anglijo, neki drugi parnik pa je vkrcal precej lesa za Grčijo. Končno so bile odpremljene večje količine za izvoz v Južno Ameriko. Mnogi izvozniki čakajo, kako bo z izvozom v Anglijo, ki se zanima za nakup velikih količin lesa, ker ne more več uvažati lesa iz držav ob Baltičkem morju.

PAZITE PRI BATERIJAH na znamko CROATIA

Cene goveje živine

Voli. Celje 3.50—5 din, šmarje pri Jelšah prvovrstni 5—5.70 din, ostali 4—5 din, Brežice 3.50—5 din, Laško 4—5.25 din, Litija 3.70 do 4 din, Ljubljana 4.50—6 din, Črnomelj 3.75 do 4 din kg žive teže.

Krave. Ljutomer 3 din, Celje 3.50—4.50 din, šmarje pri Jelšah 3.50—4.50 din, Brežice 3.50 do 4 din, Laško 3—4 din, Litija 3—4 din, Ljubljana 3.50—4.50 din, Črnomelj 3—3.50 din kg žive teže.

Telice. Ljutomer 3.50—4 din, Celje 4—4.75 din, šmarje pri Jelšah 4—5 din, Brežice 4—5 din, Laško 3.75—5 din, Litija 4—5 din, Ljubljana 4.50—6 din, Črnomelj 3.50—4 din kg žive teže.

Teleta. Ljutomer 4—4.50 din, Celje 4.25 do 5.50 din, šmarje pri Jelšah 4—5 din, Brežice 4.50—5 din, Laško 5—6 din, Litija 5.50—6 din, Ljubljana 6—7 din, Črnomelj 4.75—5 din kg žive teže.

Svinj

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 65 do 80 din, 7—9 tednov 85—120 din, 3—4 mesece 130—210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8 do 10 mesecev 395—490 din, 1 leto stare 680 do 870 din komad, kg žive teže pa 6—8.70 din. V Kranju so bili 7—8 tednov stari pujski po 110 do 150 din komad.

Pršutarji (proleki). Ljutomer 6—7 din, Celje 8 din, šmarje pri Jelšah 7—9 din, Brežice 7.50 din, Laško 8 din, Ljubljana 8—9 din, Kranj 7—8 din, Črnomelj 7 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Celje 8.50 din, šmarje pri Jelšah 9—10 din, Brežice 9 din, Laško 9 din, Ljubljana 9—9.50 din, Kranj 9 din, Črnomelj 8 din kg žive teže.

Tržne cene

Zito. V svobodnem prometu je stot pšenice 150—155 din, Prizadova cena je pa 165 din; stot koruze je po 109—110 din, na banatskih železniških postajah pa 108 din. Nova sušena koruza je po 98—100 din stot. Na trgu v Ljutomeru je pšenica po 165 din, ječmen 120 din, oves 120 din, koruza 140 din, fižol 200 din stot. Na ljubljanskem trgu je pšenica po 190—200 din, ječmen 200—225 din, rž 175—200 din, oves 175 do 225 din, koruza 165—190 din, fižol 250 din stot.

Krompir. Maribor 100 din, Ljutomer 60 do 70 din, Celje 115—130 din, šmarje pri Jelšah 75 din, Brežice 100 din, Laško 125 din, Litija 80 din, Ljubljana 125—200 din, Kranj 80 din, Črnomelj 80 din stot.

Kрма. Seno: Maribor 70—85 din, Ljutomer 45 din, Celje 65—70 din, šmarje pri Jelšah 60 din, Brežice 50—60 din, Laško 50—60 din, Litija 75 din, Ljubljana 90—180 din, Kranj 75 din, Črnomelj 35 din stot. — Otava: Maribor 80—85 din stot. — Lucerna: Celje 70 din, Kranj 75 din, Črnomelj 50 din stot. — Slama: Ljutomer 30 din, Celje 35—40 din, šmarje pri Jelšah 25 din, Brežice 25—30 din, Laško 25—30 din, Litija 40 din, Ljubljana 25—30 din, Kranj 50 din, Črnomelj 20 din stot.

Kože. Svinjske: Ljutomer 10 din, Celje 6 din, šmarje pri Jelšah 5 din, Laško 7 din, Ljubljana 7 din, Kranj 7 din kg. — Goveje: Ljutomer 8 din, Celje 8—9 din, šmarje pri Jelšah 10 din, Brežice 8 din, Laško 8 din, Ljubljana 11 din, Kranj 11 din kg. — Telečje: Ljutomer 9 din, Celje 12 din, šmarje pri Jelšah 12 din, Brežice 12 din, Laško 10 din, Ljubljana 13 din, Kranj 13 din kg.

Velna. Oprana: Celje 24 din, Kranj 34 din kg. Neoprana: Celje 18 din, Ljubljana 26 din, Kranj 26 din kg.

Međ. Ljutomer 15 din, Celje 17 din, Brežice 16—18 din, Laško 18—20 din, Ljubljana 20 din, Kranj 24 din, Črnomelj 15 din kg.

Drva. Ljutomer 80 din, Celje 75 din, Laško 60—65 din, Litija 60 din, Ljubljana 90—100 din, Kranj 95—100 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano: Ljutomer 4—5 din, Celje 4—5 din, šmarje pri Jelšah 3 din, Črnomelj

4 din liter pri vinogradnikih. Sortirano vino: Ljutomer 6—9 din, Celje 6—7 din, Smarje pri Jelšah 5—6 din, Črnomelj 5 din liter pri vinogradnikih. Vinski mošt se prodaja v okolici Brežic po 4 din, kvalitetni pa po 5 din liter pri vinogradnikih.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 10 do 30 din, gos 35—45 din, puran 35—65 din, raca 13—16 din na mariborskem trgu.

Sadje. (Mariborski trg.) Jabolka 2—4 din, hruške 3—5 din, breskve 3—8 din, grozdje 3 do 6 din, celi orehi 8—10 din, luščeni orehi 24 do 30 din, kostanj 3—4 din kg. Liter kostanja

1.50—2 din, pečenega kostanja 6 din, šipka 2 do 3 din.

Sejmi

31. oktobra tržni dan: Dolnja Lendava; živinski Maribor — 2. novembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Vitanje — 3. novembra živinski: Maribor; živinski: Dravograd; živinski in kramarski: Pišce, Razkrižje — 4. novembra živinski: Križevci (okraj Murska Sobota), Brežice, Celje, Trbovlje; živinski: Slovenske Konjice, Sv. Lenart nad Laškim.

Razgovori z našimi naročniki

Poziv na orožne vaje brez aktivne službe. V. F. Za vojaško službo ste bili spoznani sposobnim že s 30. letom in vam ni trebalo služiti v stalnem kadru. Letos so vas pa že dvakrat pozvali na orožne vaje, kar se vam ne zdi pravilno. — Na orožne vaje se res sme pozvati tudi tak vojaški obveznik, kateri ni služil v stalnem kadru. S tem, da vam ni trebalo služiti roka v kadru, še niste oproščeni dolžnosti, odslužiti orožne vaje ter eventualno biti vpoklican ob mobilizaciji.

Kakšna je osnova pri omeri davka na poslovni promet. S. J. Ste posestnik ter ste prodali lesnemu trgovcu lastnega lesa za 3517 din; sami ste morali plačati delavce, ki so les podirali in spravljali k Dravi, ter tudi stroške žaganja. Ostalo vam je od kupnine čistih le 1223 din. Vprašate, od katerega zneska se odmeri davek na poslovni promet, kaj vse se sme odbiti od kupnine. — Ako prodate les iz lastnega gozda neobdelan v hloh, vam navedenega davka sploh ni treba plačati. Ako prodate na deske razžagan les, morate plačati prometnega davka v višini pet odstotkov od prodajne cene lesa, ako prodate tesan les, pa v višini treh odstotkov. Ker tvori podlago odmere prodajna cena lesa, se ne odbijejo stroški podiranja, prevoza in ža-

ganja, odnosno tesanja lesa. Zato morate pri prodaji, odnosno določanju višine prodajne cene vkalkulirati tudi prometni davek, ali pa dogovorite s kupcem, da mora davek na poslovni promet plačati kupec.

»Sisoh.« Slivovka se vam je v kotlu prismočila in ima sedaj tudi žganje neugoden duh. — Neugoden duh lahko odpravite edino z živalskim ali rastlinskim ogljem. Dobite ga v drogeriji v obliki črnega prahu pod imenom »eponit«. Na liter ga vzemite 2—5 gramov, kar je odvisno od več ali manj neugodnega okusa. Prašek vmesite z nekoliko žganja v kašo in vse skupaj vlijete k ostalemu žganju in dobro premešajte. Mešati morate vsak dan skozi 5—6 dni, nakar se žganje očisti s filtriranjem, to je precejanjem. Če nimate primerne filtra, precedite žganje skozi gosto, fino domače platno, katero je med precejanjem večkrat izprati. Kakor vidite, je postopek precej kompliciran in zahteva mnogo dela. Poleg tega bo pa žganje izgubilo svojo naravno barvo, ki se šele čez čas povrne. Zato je bolje, če nima žganje premočnega okusa po prismojenem, da se navedenega popravljanja vzdrižite. Drugega sredstva pa ni.

Našim malčkom

Poldekove žalostne dogodivščine

(Konec)

»Padel bom, padel bom!« je vpil Poldek.

»Ne boj se, ne boš padel! Saj sem jaz pod teboj in te bom držal! Le sezi v gnezdo!«

Nič ni pomagalo. Fantek je še huje jokal.

Mihca je prevzela jeza. Tuhtal je, kako bi se maščeval nad kričačem.

»Če nočeš, pa ostani tu!« je čez čas dejal jezno. Nato si je odpel pas in je kričača privezal k deblu. Sam se je spustil na zemljo.

Z naglimi koraki je brusil proti vasi. Pred sosedovo hišo se je ustavil in na ves glas zavpil:

»Mama, soseda, ljudje! Poldek se je spremenil v psa! Poldek se je spremenil v psa. Zacoprnan je!«

Ljudje so od vseh strani hiteli skupaj. Soseda, ki spčetka ni vedela, pri čem je, je udarila v jok. Ljudje so ugibali, modrovali in izpraševali Mihca, kako je bilo. Mihec jih je farbal:

»Po cesti je prišel črn mož s palico v roki. Z njo je trikrat zamahnil po košu, nato pa je odšel. Šel sem h košu, ker sem hotel govoriti s Poldekom. Privzdignil sem koš in pod njim zagledal — psa.«

Možje so takoj sklenili, da bodo šli za črnim možem, a so se kmalu premislili, ko je nekdo zinil, da mož tudi nje lahko začara.

V tem je prisopihal gozdni čuvaj. V eni sapi je povedal, da je zaslišal z neke smreke čudno stokanje.

Vsa vas je tekla v gozd. Samo Miha jo je popihal v drugo smer. Neki fant, ki je bil gasilec in dober plezalec, je splezal na smreko in prinesel z nje ihtčega Poldeka.

Otrokova mati je bila zelo vesela, obenem pa huda na Mihca, ki je tako grdo potegnil vso vas za nos.

Nadebudni Miha se je tri dni klatil okrog, ker se je bal ljudi. Po vrnitvi mu je mati naštel precej gorkih.

Od tedaj naprej v naši vasi ne kaznujejo otrok s košem ali sodom in veverice prihajajo bližje k vasi.

*

Čudno, a uspešno zdravilo

Živel je kmet. Imel je dobro in pridno ženo, veliko posestvo, precej pod palcem,

samo ene stvari ne, pameti. Ni bil ravno neumen, toda pameten tudi ne. Za delo se ni posebno navduševal, saj je imel za to pridne hlapce in dekle. Rad je lenaril, dobro jedel in pil.

Zgodilo se je, da je obolel. Ni se počutil ravno tako slabo, toda zgubil je tek. Nobena jed mu ni več dišala.

Poklicali so zdravnika. Ko je prišel, mu je kmet moral pokazati jezik. Nato mu je zmeril vročino ter mu pretipal trebuh in želodec. Zslediti ni mogel nič posebnega. Naročil je bolniku, da mora ostati nekaj dni v postelji.

»Predpisal vam bom dvanajst pijavk in v kratkem vam bo bolje,« je dejal zdravnik. »Čez tri dni vas pridem zopet obiskat. V slučaju, da vam ne bi bilo bolje, pa takoj pošljite po me. Naj gre z menoj vaš hlapec, da mu bom dal pijavke.«

Ko je doktor odšel, si je kmetova žena oddahnila. Zdravnikovo zagotovilo, da ni nič hudega, jo je pomirilo. Težko je pričakovala hlapca, ker bi rada čimprej dala možu zdravilo.

Opoldne se je hlapec vrnil in prinesel pijavke. Žena je začela premišljevat, kaj naj z njimi počne. Takole je modrovala:

»Moj mož nima teka, torej ima bolan želodec. Kako naj vzame zdravila? Moram mu jih nekako pripraviti, saj takih še maral ne bo.«

(Konec sledi)

SKRIVALNICA

Kje je vzgojiteljica?

Poraba streliva

V desetih minutah boja požre danes strojna puška 30 kg streliva, strojnica 56 kg, 60 milimetrski top 130 kg, 80-milimetrski top 800 kg streliva. To se pravi, da v današnjih dneh lahko navaden pehotni bataljon porabi v desetih minutah več ko tri tone smodnika in jekla, zakaj moč in poraba moderne orožja je danes priširoko štirikrat tolikšna kakor je bila leta 1914.

*

Vojna in delovna sila v zaledju

Posebno poglavje pri vojnih pripravah je vprašanje delovne sile v zaledju. Če upoštevamo vse zahteve modernega vojskovanja in porabo vojnega materiala, nam pokaže račun, da je treba na vsakega vojaka v obrambni vojni računati deset delavcev v raznih panogah industrije, če hoče biti vojska zadostno oskrbljena z vsem potrebnim materialom. Za napadalno vojno mora priti na enega vojaka trinajst industrijskih delavcev. Za izdelavo modernega lovskega letala je potrebnih danes najmanj 9000 ur, za izdelavo modernega velikega bombnika 18.000 ur z najmodernejšimi pripravami in ob skrajni mehanizaciji dela.

Kmetovalci!

Uporabljajte Redin novi prašek za rejenje svinj.

Redin preprečuje pogoste svinjske bolezni, jača kosti, veča apetit in pospešuje prebavo ter hitro debeljenje svinj. Cena 1 zav. 6 din. Poštnina po povzetju za 1, 2, 3 ali 4 zav. 6 din, za 5 in več zav. 12 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

*

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

*

Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Avgust Šenoa:

Berač Luka

18

Povest iz vaškega življenja

»Kaj! Kaj!« krikne Pavlekovič, drhteč od jeze. »Pa ti hočeš oženiti deklino proti moji volji, proti moji volji jo dovesti v to mojo hišo?«

»Nočem, ker ste jo tako zasovražili, nočem, niti ne smem. Vem, da ste vi hišni gospodar. Ali tudi jaz se hočem držati svoje volje, jaz tudi druge nočem ženiti.«

»Ti?« osupne začudeni starec. »Mar te je zapustila pamet? Komu hočeš po moji smrti zapustiti to hišo, to zemljo, ako ostaneš brez potomstva?«

»Kaj me briga,« zmiga Andro z rameni. »Zakaj je meni življenje, če nimam veselja ter svobodne volje!«

»Kaj vendar hočeš?«

»Dokler ste živi, vam bom stregel, nato pa se bom vrnil nazaj k vojakom, v svet!«

»Ti bi?«

»A bi, oče,« potrdi mladenič. »Jaz sem sam svoj. Pa to ni niti greh.«

»Andro! Andro!« krikne Pavlekovič, »tako ti poznaš Boga?«

»Ali imate vi srce zame, oče?«

»Oh! Oh! To so otroci, lepi otroci! Veš li, zakaj ti branim Maro? Misliš ti, ki si hodil po svetu, da to delam iz hudobije? Da. Videl sem jaz, da ti begajo oči za Maro in ne bi se protivil, da je ostalo, kar je bilo. To je bilo tedaj, tedaj, dokler sva bila jaz in Martin dobra soseda, prijatelja. A vse to se je spreverglo, odkar si ti odšel k vojakom. Martin, ta stara grča, ta mili sosed, kateri nabija groš na groš, sega tudi v tvojo torbo. Mene hoče okraati, moje siromaštvo, od moje revne zemlje hoče odrezati en del, kakor okrajek od tvojega hleba, in povrh še trdi, da je to njegova pravica. Njegova pravica! Kdo mu jo je dal? Vrag, vrag! Bog gotovo ne. Ali jaz se ne dam, tako mi pomozi Kristus Nazarenski, ne dam se! Pa ti, moj rodni sin, ti da vzameš njegovo deklino, kčerkko onega razbojnika, kateri me je ranil v srce. Ne, ne, ne in stokrat ne!«

»Zakaj se zaklinjate, oče, za piškav bob. Vem, kaka kodelja se prede. Sliva, vražja ona sliva, strela jo naj vžge. Ali je bilo potrebno se ograditi, potegniti plot, kateri stane mnogo več nego sliva? Bogznaj koliko let je že obrodila, a nikdo ni vprašal, čigava je. Skupno sva trgala slive z Maro, a to, kar je ostalo, so pozobale goske ter kokoši. Na vero, če bi bil znal, da jo bodo nekoč obirali fiškali, bil bi jo podkuril ali navrtal, naj pogine brez sledi. Jeli je vredno, ali je pošteno, da se dva stara prijatelja in soseda grizeta ter koljeta radi ničvredne slive, da si žalostita srce in obkladata z grehi duši, pitata fiškale in pisarje, da odrivajo milo od dragega? Dragi oče, veste kaj? Pustite si dopovedati. Eto, ako oženim Maro, bo sliva Martinova in vaša, hoče biti naša, ali, če vam je trn v peti, posekajmo jo, in pravde je konec. Še lahko zahvalite Boga, da nimate posla s fiškali, ker so to presneto dragi doktorji.«

»Ne!«

»Ali, oče dragi, je li mar vredno, da za ta kratek čas, katerega nam je dal Bog na svetu živeti, porabimo toliko jeze, da mečemo drug drugemu polena pod noge, namesto da bi složno skupaj sedeli in se svoje sreče veselili po božji volji? Pravdanje je kuga, vam rečem. Vi ste starejši od mene in veste, kako je marsikatera hiša v naši vasi prišla na nič po pravdi, in to bogata hiša, o kateri se ni smelo vprašati, po čem da je. Čemu vzdrževati s svojo jezo, s svojim zdravjem in svojim grehom tretjega, ker ti je sosed v okno kihnil?«

»Ne maži toliko medu, Andro, nisem jaz šiba, katera se da prelomiti. Da bi se mi privleklo dekle v hišo? Da, da! Potem bi z njo grabila s polnimi rokami, potem bi bilo vse Martinovo. Če se tudi posvetiš, ako mi pride procesija pred vrata, jaz se ne pustim vladati na svojem, jaz ne prepustim Martinu

svoje pravice, a tebi ne Martinove deklino. To si za-piši za uho!«

Mladec drhti, a se le umiri ter reče:

»Dobro je, oče!« in odide iz hiše.

Stari Pavlekovič je ostal sam v sobi. Od razljutenosti mu je nabijalo srce, drhteli živci, gorela glava ter grlo. Pil je in pil, da poplakne jezo, da se tem bolj ohrabri napram sinu in popivajoč se je še bolj predajal razburjenosti.

Medtem je blodil Andro sklonjene glave po polju. Že je legal mrak na zemljo, tu in tam je zasvetila katera zvezda, gora nad mestom je zgledala, kakor da bi plavala v rumeni krvi. Bil je razljuten, užaljen, žalosten; toliko ga je bolelo srce, da se ni mogel oprijeti nobene pametne misli. Hodil je kakor omočen ob trnju in grmu, ob plotu in žitni kopicici, in tako blodeč se je znašel naenkrat ob prelazu Martinovega vrta. Tamkaj ga je čakala Mara.

»Dober večer, Andro!« ga pozdravi dekle.

»Bog ga daj, Mara!« odvrne Andro.

»Kaj te je zmedlo? Stojiš tukaj, gledaš v tla, nimaš dobre besede zame.«

»Bolje, da me ne bi bilo,« zaokrene mladec z glavo. »Dobro besedo ti naj privoščim? Polno jih je moje srce, a ne morejo ven. Al' me boli duša, uh, duša me boli.«

»Kaj je, za pet ran božjih?«

»Očetu sem govoril radi tebe. Noče ničesar slišati. Besnel je tako, da ga nisem poznal. Oh, prokleta, prokleta pravda!«

»Slišati noče?« zaihti od srca dekle in potisne rokav na solzne oči. »Oh, vedela sem, rekla sem ti, da ne bo nič dobrega. Joj! Joj! Kaj sem nedolžna zakrivila, da sem ga tako odbila?«

»Nič! Nič! Mara!« Zaškriplje Andro, neka besnota ga je zbodla, ščuje ga, draži ga. »Uh, da ga imam!«

»Da, da!« joče Mara, »ljudje so nam to napravili, hudobni ljudje, ker jim je žal najine sreče. Bože! Bože! Mar so se li vse moje molitve pogreznile v zemljo? Ali čuj, Andro,« plane dekle, »če ni pisar? Videla sem ga večkrat pri tvojem očetu. Da, da!«

»Misliš? Dobro, paziti hočem. Iztrgati hočem tej osi želo. Pomiri se, dekle! Še kaplja izdolbe kamen, mogoče tudi očetovo srce. Lahko noč, Mara!«

»Lahko noč, Andro!« odzdravi skozi solze dekle in poda dragemu roko preko prelaza.

Ves potrpt se je vračal Andro proti hiši. Ni šel naravnost po poti, ampak naokoli. Ko je prišel že blizu svoje hiše, opazi možica, ki urno koraka po cesti. Andro pogleda bolje. Prepozna pisarja, Mikica se prestraši, a mladec mu zagrozi s prstom:

»Čuj, Mikica! Jaz sem vojak, jaz se ne šalim. Ako te zalotim v škodi na mojem potu, ako vtakneš le mali prst v moje zadeve, pomozi mi Bog, zdrobil ti bom pasjo glavo!« Pisar ga hoče pogovoriti, ali Andro mu obrne hrbet in odide.

VI.

Zgodaj zjutraj nekega dne se je razburila vsa vas, kakor da bi se rušilo nebo. Povsod kriki in viki, povsod naglica ter tekanje. Bogznaj, kaj se je zgodilo? Sredi vasi, kjer se križajo poti, tam se je zbrala gruča kmetov; vsi kimajo z glavo, mahajo z rokami, govorijo, kar jim grlo da, nekateri kričijo. Rumenolasi otroci bežijo skozi živo mejo kakor strela, pred njimi se plašijo goske z razprostrtimi krili, za njimi tečejo lajajoči vaški psi. Ženske so stopile pred vrata, da vidijo, kaj je. Druga drugi pokima z glavo, pa se počasi potegne do sosede in ji pošepne: »Pri Martinu«, nakar se druga že pokriža. Starka dopoveduje starki preko ograje marsikaj, nato se obe pokrižata in šušljata: »Bog se usmili Martina!« Vse kaže s prstom na Martinovo hišo, a živa duša ne sme blizu, kakor da je hiša prokleta. Samo gledajo jo s plahim očesom od daleč. Najbrž gre za zlo, za veliko zlo.

(Dalje sledi)

Prispela je velika izbira jesenskega in zimskega blaga, za damske in moške plašče, obleke, kostume, hubertuse, oficirske, fi-nancarske in železničarske uniforme. Krojaške potreščine. Velika odprodaja ostankov. Kakor vedno dobite po najnižjih cenah in v najboljši kvaliteti samo v **ČEŠKEM MAGAZINU**, zraven glavne policije, **MARIBOR**, Ulica 10. oktobra. 1616

Pred zaključkom lista došle vesti

KNEGINJA OLGA NA ČELU DRUŠTVA RDEČEGA KRIŽA

Z ukazom kraljevskega namestništva je Nj. Visočanstvo kneginja Olga, soproga Nj. Visočanstva kneza-namestnika Pavla, bila imenovana za predsednico Rdečega križa. To je svetovna dobrodelna organizacija, ki ima plemenite namene, katere izvršuje v dobi miru, zlasti pa za časa vojne. Od 18. aprila 1934 je službo predsednika te važne organizacije vršil sam knez Pavle. Ker je preobremenjen s posli, je to mesto odložil. Sedaj jih je prevzela njegova soproga, ki je znana po svojem socialnem in dobrodelnem udejstvovanju. Nam Slovincem je kneginja Olga ostala radi svoje izredne ljudomilosti v najlepšem spominu od sijajnega mladinskega kongresa v Ljubljani.

*

Domače novice

Posvetovanje naših škofov v Zagrebu. Sredi tekočega tedna bodo pričela v Zagrebu pod predsedstvom zagrebškega nadškofa dr. Stepinca posvetovanja katoliških škofov iz naše države. Konferenca se bodo udeležili vsi 4 nadškofi ter 16 škofov. Tokratna posvetovanja bodo zelo velike važnosti zaradi organizacije Hrvaške banovine in bodo posvečena šolstvu ter vzgoji mladine. Višji pastirji bodo tudi skušali zagotoviti denarna sredstva za razne cerkvene ustanove v zvezi s sestavo novega državnega ter banovinskega proračuna. Konferenca bo trajala več dni.

Trgovčeva žena padla iz kabine tovornega avtomobila. Zadnji ponedeljek je pripeljal iz Zg. Polskave sin tovarnarja Pivec na tovornem avtomobilu olje k trgovcu Antonu Štoku v Kamnico pri Mariboru. Ko se je odpravil nazaj v mesto, je vzel s seboj v kabino štokovo 27 letno ženo s triletnim sinkom. Na Vrbanški cesti blizu banovinske kemične preizkuševalnice pa so se nenadoma odprla vrata kabine, iz katere sta padla trgovčeva žena in otrok, katerega je držala v naročju. Štokova si je pri padcu hudo pretresla možgane ter je obležala nezavestna. Otrok se je le opraskal po obrazu. Stanje štokove je bilo po nesreči toliko resno, da so jo prepeljali na dom, kjer so jo skušali zdravniki spraviti do zavesti.

Ogenj povzročil 100.000 din škode. V noči na zadnjo nedeljo je izbruhnil požar v gospodarskem posloppu posestnice Jožefe Žižekove v Ranci pri Pesnici v okolici Maribora. Najbrž podtaknjen ogenj je uničil poslopje z gospodarskim orodjem in povzročil 100.000 din škode. Gasilci so preprečili, da ni zgorela tudi hiša.

Na povratu s kožuhanja napaden. Pri Dupleku pod Mariborom je bil od dveh napaden na povratu s kožuhanja 18 letni delavec Alojz Ornik iz Sp. Dupleka. Dva neznanca sta ga na samotni poti prišla, podrla na tla, ga pretepla ter mu odvzela plašč s 50 din. Orožniki so napadalca izsledili. Priznala sta dejanski napad na Ornika, a zanikata, da bi mu bila odvzela plašč s petdesetkom.

Umrla na posledicah prometne nesreče. Neki motociklist je povozil v Konjicah 78 letno Marijo Kožuh iz Loč. Kožuhovo so spravili v konjiško bolnišnico, kjer je podlegla možganski krvavitvi.

Vlomna tatvina. V noči na nedeljo je bil izvršen v Ptuj v vilo Počgaj. Vlomilec, ki je prišel v hišo s ponarejenimi ključi, je odnesel razne dragocenosti in gotovega denarja za 1300 din.

Brat prebil bratu lobanjo. V mariborsko bolnišnico je bil oddan 28 letni Alojz Njivar iz št. Jurija ob Ščavnici. Njivar je bil zaposlen pri mlatanju. Ko si je med delom prižgal cigareto, je pristopil k njemu malce vinjen brat Jože ter zahteval, da preneha s kajenjem. Ker Alojz tega ni storil, je brat segel po železni palici ter tako nesrečno udaril po glavi svojega brata, da mu je prebil lobanjo.

Nasilna vojaška begunca. V Ljubličnem pri Poljčanah sta vdrla 24 letni Franc Meglič iz Podpeči in 27 letni Franc Žigart z Dolgega vrha k Marliji Horvat ter sta izsilila od nje pletenko žganja. Nato sta vlomila še v klet posestnika Ivana Lamuta, katerega sta poprej z grožnjami

pregnala iz hiše ter sta mu odnesla večjo količino vina. Oba pa sta pobegnila z orožnih vaj, tako da se bosta tudi zaradi tega zagovarjala pred pristojnim oblastvom.

Vlak smrtni razmesaril preglednika proge. Med postajama Zalog in Laze pri Ljubljani se je zgodila zadnja sobota smrtna nesreča. 36 letni preglednik proge Karel Kisovec iz Jevnice se je vračal iz Zaloga po progi proti Kresnicam, da bi končal službeni pregled železniškega tira. Izognil se je mimo vozečemu vlaku, a je zašel pod lokomotivo po drugem tiru iz nasprotne smeri prihajajočega vlaka. Nesrečni preglednik je bil na mestu mrtev.

Dopis

Remšnik. Dne 15. t. m. smo slovesno odprli novo železniško postajališče Janžev vrh—Remšnik. Blagoslovitev postaje kakor tudi broda je izvršil prečastiti gospod Leber Ivan. Železniško direkcijo je zastopal g. podravnatelj Franc Hojs, v delegaciji direkcije pa sta bila še dva načelnika in gradbeni nadsvetnik. Zastopan je bil tudi klub železničarjev JRZ po predsedniku Masiču iz Ljubljane in Ferku iz Maribora. Sprejema se je udeležilo ogromno število ljudstva iz vseh bližnjih krajev. Goste je pozdravil bivši narodni poslanec g. notar Gajšek iz Marenberga, ki si je največ prizadeval, da je do tega postajališča prišlo. Postajališče bo služilo velikemu delu občine Remšnik, Vuhred in Podvelka ter bo zlasti dobrodošlo onim, ki so člani naše kmečko delavske zadruga na Remšniku, da bodo imeli laži dostop do naše trgovine z vlakom.

Marenberg. Dne 15. okt. je obhajala dolgoletna cerkvena pevka in predsednica Marijine družbe gđ. Kolar Terezija, p. d. Snežičeva, svoj god. Ob tej priliki se je cerkveni pevski zbor odločil, da se ji vsaj malo oddolži za njeno 30 letno požrtvovalnost pri cerkvenem zboru. Na predvečer godu so ji zato cerkveni pevci zapeli podoknico in ji je tukajšnji agilni g. žganec v imenu pevskega zbora izročil v spomin za vse žrtve in trud diplomo, ki jo naj spominja dela, ki ga je storila za čast božjo, saj je navdušena za vse dobro, kar kaže tudi to, da je že nad 10 let prednica Marijine družbe. Tudi mi ji želimo, da bi še dolgo, dolgo dobo bila vzor mlajšim dekletom v vsej svoji skromnosti.

Marenberg. Nekaj bi se radi svetovali onim, ki imajo kaj trgovskega duha v sebi. Namreč, da bi se podali v Marenberg in bi tukaj pokupili vse bele nogavice, ki so prišle za naše kraje »iz mode«. Tu je sijajna prilika za lep zaslužek. ugodeno pa bi bilo tudi našim »purgarjem«, ker bi s tu kupčijo prišlo dosti »cvenka« v naš kraj. Te in podobne robe je dosti in nima za nas več vrednosti, ker je »mrtev kapital« po naših omarah. Zato, trgovski talenti, na plan!

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Učenec za kovaško obrt se sprejme. Hrana in stanovanje prosto. Franc Rajh, kovač, Noršinci, Ljutomer. 1611

Iščem za takoj eno šiviljo in eno punco za lažja gospodinjstva dela ter vajenka za izdelovanje pletenin, pogoj znanje ročnih del. Dopise na B. Pušnik nasl., Vojnik pri Celju. 1607

Ofer z dve do tri delovnimi močmi se sprejme. Grad Slivnica pri Mariboru. 1609

—————

DELKETA! ŽENE!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiro najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljna pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,

kjer vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejšico za izšivanje istih.

—————

Organist-cerkovnik, neoženjen, dobi službo takoj. Župni urad Zagorje, p. Pilštajn. 1621

Mlinarja, neoženjenega, resnega, za kmečki mlin v Laškem okraju iščem. V najem ne dam. Drago Pšeničnik, Ljubljana, Carja Dušana 18. 1620

Hišpca h konjem, zanesljivega in poštenega, sprejemem. V ponudbi navesti dosedanje službe. Ponudbe na upravo. 1618

Vinčar s 4 in majer s 3 delovnimi močmi se sprejmejo. Košaki št. 39. 1597

Sprejme se marijiv, pošten ofer s tremi delavskimi močmi. Schwarz, Košaki 36. 1588

POSESTVA:

Kupim hišo na lepi sončni legi v bližini gozdov. Približno 500 m višine. Dopise z natančnim opisom lege in ceno poslati na naslov: Cvijović Milenko, Fram-Loka. 1613

Dobičkanosno posestvo prodam. 13 oralov, gozd, vinograd, travnik, njive, velik sadonosnik, pod ugodnimi pogoji, pol ure od Ptuja. Pojasnila Ivan Kajser, Mestni vrh 34, Ptuj. 1622

Kupim malo posestvo v Slovenskih gorica, Sv. Jakob, Sv. Jurij, Sv. Ana. Cenjene ponudbe na upravo pod »Takoj«. 1627

Ugodno prodam posestvo z mlinom, 2 uri od Maribora. Naslov pove uprava. 1628

Proda se kmečki mlin na Dravi s stanovanjsko hišo in travnikom. Sv. Peter pri Mariboru. Vpraša se pri mežnarju. 1624

RAZNO:

Prodam 1 vagon dobrega sena in detelje ter 2 vagona slame. Ponudbe z navedbo cene poslati na upravo »Slov. gospodarja« pod »Prekmurjek«. 1608

Prenosljiv kotel (Alfa) naprodaj. Stritarjeva 19, Studenci. 1610

Orehe, suhe, 100 kg 475 din, 50 kg 250 din. — Prima bosanske slive, 50 kg 200 din, 20 kg 90 din. Franko prevoz po povzetju razpošljamo Brača Papo, Lukovac. 1615

Kupim večje količine hmelovk. Martin Časl, Radmirje, Savinjska dolina. 1612

Kmetice! Bučnice, rips in druga oljnata semena zamenjate najbolje v tovarni olja, Maribor, pri mostu. Rips tudi kupim. Za krave in svinje dobite prgo in otrobi. 1617

Novi baterijski radio-aparat za deželo za 900 din za prodati. V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice. Agentura Pichler, Philips Radio, Ptuj. 1619

Novo ženske plašče, hubertuse, moške zimske suktnje, obleke, čevlje, gojzerce, perilo, flanele in drugo najceneje. Julija Novak, starinarina, Maribor, Krčevina, Aleksandrova 6. 1626

Cevi za dražnazo, opeka za kmečke krušne peči zmeraj na zalogi. Veletrgovina Andrašič, Maribor. 1623

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6. Velika prodaja ostankov raznih tovarn, žameta, barchenta, oksforta, belo, plavo, rjavo platno, kovane čevlje od 58 din naprej. Ženske in moške srajce, predpasnike, gate, otroške obleke za deklice in dečke, pletene jopice. Moške obleke, ženske plašče. Omare, postelje. 1625

Kdor ve za naslov Ferik Ivanke, stare 22 let, naj takoj javi ustmeno ali pismeno pod nagrado v Gosposvetki ul. 44, pri Brezniku, Pobrežje pri Mariboru. 1629

Nalivna peresa

od Din 6.—višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekliči, Poljano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača se Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

RAZNO:

ZABOJE za jabolka in krompir dobite poceni v Cirilovi, Maribor, Koroška cesta.

Priporoča se **Kupčičeva** drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Sadjarjem-Savinjčanom sporočam, da bomo izkopavali in oddajali sadna drevesca (jablane, hruške, breske, češnje, slive, orehe, vrtnice) v drevesnici na Polzeli 25. do 30. oktobra. Anton Jelen, št. Ilj pri Velenju. 1596

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovjše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškovo trg 1 (poleg cerkve). 1533

Ajdov med, med v satovju in suho satovje kupuje Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6. 1494

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Pri seriji Z-1—5 Vam dovolim celo 10 % popusta. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Osmrtnice, žalne podobice, žalna pisma v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

STARE CENE!

Vsled velikanske zaloge zimskega blaga prodajam vse zimsko blago po starih, nizkih cenah: sukno, hlače, barhente, zimsko perilo, jopice. Hubertus-plašče za dečke od 165 din naprej. Hubertus-plašče za velike od 240 din naprej. Prešite odeje iz lastne tovarne najceneje! Vabljeni vsi! Tudi od daleč se Vam izplača, ker se res poceni prodaja. 1588

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka ul. 15.

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Jesen je tu! Preskrbeti se boste morali zopet s toplo zimsko obleko in perilom! Toda kje? — Tudi letošnjo jesen smo poskrbeli za veliko izbiro najrazličnejših stofov, volnenega blaga, barhentov za ženske obleke in perilo, po zelo ugodnih cenah. Pridite in se prepričajte! Tušak Josip, trgovina, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 1496

Reženo slamo (otepe in škop) večjo količino kupi ali vzame za sadno drevje Anton Jelen, drevesničar, št. Ilj pri Velenju. 1595

*Preproge zastori
vostori
odeje
linoleum
žimnice
petiči
garniture
obrisače*

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIM CENAM
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!

STALNO

Stennecki
CELJE 24

CENIK ZASTONJ

Pred likvidacijo jako znižane cene. Damski in pelc-plašči že od 250 din naprej itd. Trgovcem velik popust nudi 1482

TRPINOV BAZAR

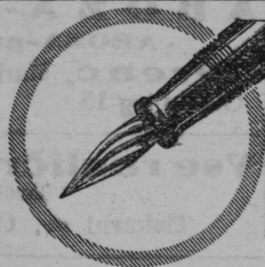
MARIBOR, VETRINJSKA št. 15.

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Za grobove prodajam poceni nagrobne spomenike. Vprašati v trgovini Vid Murko, Maribor, Meljska cesta 24. 1548

OGLASI

v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

HARO

Zahtevajte samo **HARO** nalivno pero s steklenim peresom!

6 lastnosti napravijo **HARO** nalivno pero priljubljeno!

1. Lahko tekoča pisava za vsako roko.
2. Piše in riše kakor svinčnik.
3. Daje čiste kopije s črnilom.
4. Piše na gladki in hrupavi površini.
5. Pero se da lahko menjati.
6. 4 razno debele konice peresa.

1555

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gregorčičeva ulica št. 6, se vrši dne 15. nov. 1939. - Začetek ob 9. uri dop.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

*

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

*

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POZAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

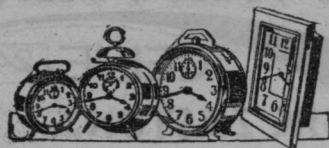
Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO

Maribor, Aleksandrova c. 23.

Poročne prstane, ure, zlatnine

v veliki izbiri in najceneje

Budilke 39 din naprej, žepne ure 45 din naprej pri urarju

M. ILGER-JEV SIN

Maribor, Gosposka ul. 15
Zahtevajte brezplačni cenik.

Na grobovih

hoste prižigali
lučice (sveče)

ki jih kupite v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška c. 5

Aleksandr. c. 6

Kr. Petra trg 6

v Ptuj:

Slovenski trg 7

A B O Z A - HUBERTUSI A B O Z A - O B L E K E

ABOZA-prodajalne:

I. Preac, Maribor, **M. Kotnik**,
Glavni trg 13 Grajski trg 1

Vse različne tiskovine

naročajte v

Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Kupujte pri naših inserentih!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.